

310353

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 11-వ తేది సోమవారము

No. 136

సంపుటము ౯

దుండుభినాయకం వత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళి పంచమి ౩.

సంచిక ౧౩౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బహుళముగా పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమునాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభాషాల్లోని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేతమునందంతటను పెరిగినవి.

అమృతాంజనము డి. పో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ది తాడివత్రి హిందూ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ తాడివత్రి

1913-వ సం॥ ఇండియన్ కంపెనీ ఆఫ్ సనుసరింగ్ రిటర్నరు చేయబడినది.

మూలధనము. రూ 50000.

(300)

వాటా 1-కి రూ 10 వంతున 5000 వాటాలుగా విభజింపబడినది.

వాటా 1-కి రూ 5 లు దరఖాస్తుతోను 5 రూ లు దరఖాస్తు మంజూరై నపుడును చెల్లించవలెను.

చెల్వేర్లు:—1. మ.రా.రా.త్రీ, కాళిదాసుని వాక్యైకరావు పంతులుగారు, భూస్వాములు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రావీణ్యము, మద్రాసు.

ప్రాన్ వెక్టర్.

2. జి.జి.ఆర్. లూకోడీరావుగారు, జి.జి.ఆర్. మస్కెంటు, భూస్వాములు, జిన్నింగ్ ఫ్యాక్టరీ భామందులు, తాడివత్రి.

3. ఎ. థిరురావుగారు, భూస్వాములు, మోసాపాపాపంతులు, ఆదవాని తమ్మిరెడ్డి కంపెనీ భాగస్వాములు, ఆదవాని.

4. గొండ్రి లక్ష్మీయ్యశెట్టిగారు, జి.జి.ఆర్. మస్కెంటు, భూస్వాములు, తాడివత్రి.

5. వడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు, యల్. టి. యం. భూస్వాములు, టెక్స్టైల్ ఎక్స్ పర్ట్, కేం గవర్నమెంట్ కినింగ్ ఆఫీసరులు, తాడివత్రి.

6. యిలకూరి అల్లమశెట్టిగారు మస్కెంటు, సంచాలి.

7. కల్లం మునెయ్యశెట్టిగారు, భూస్వాములు, వ్యాపారాధ్యక్షులు, జిన్నింగ్ ఫ్యాక్టరీల భామందులు, కొండాపురం.

8. సి. యస్. కృష్ణమాచార్యులుగారు, ఆగ్రహారములు, ప్రొద్దుటూరు.

9. బదివహళి తమ్మిరెడ్డిగారు, ఆగ్రహారములు, బదివహళి.

మేనేజింగ్ చెల్వేర్లు:—వడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు, యల్. టి. యం. టెక్స్టైల్ ఎక్స్ పర్ట్.

వ్యాంకరు:—1. ది యిండియన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్, మద్రాసు.

2. ది తాడివత్రి కౌ-ఆఫ్ రిటర్నింగ్ సామెటీ కమిటీ, తాడివత్రి.

ఆడిటరు:—జి. నాగిరామయ్యగారు ఎఫ్. ఎ. ఎ., చెన్నై. 607 లింగ్ శెట్టిగారు, మద్రాసు

రిజిస్టరు ఆఫీసు:—తాడివత్రి, ఆనంతపురం జిల్లా, మద్రాసు.

హిందూ కేసులో యంత్రముల సహాయముచేత నడుపుచే కరుణకల్పము మగ్గుముల కల్లను చేరాలముల చేయ్యములకల్లను తయారు నూలు బట్టలు ఈ కేసు ప్రవలకు కావలసిన యంత్రములలో 100 కి 40 వంతుకన్న ఎక్కువగా తయారు కావలసిన ఈ కేసు ప్రవలకు వాలకులకు వారికి కావలసిన బట్టలకు ఇతర కేసులందుండి ఆధారపడవలసిన సంగతి ఉండరాక తెలియజేయబడినది. ఇట్లే కేసు ప్రవలకు కృత్రిమచేత కేసులకు కావలసిన బట్టలకు యంత్రములలోనే తయారుచేసిన బట్టలకు ఎక్కువగా నిగోరముండునని భావించి మొదటికి కేసులలో ఆ కేసులందు యంత్రములను యింకా తెలియని యంత్రములలోను తెలియని కేసులలోను కావలసిన కరుణకల్పములకు తయారు చేయుటకు ఈ కంపెనీవారు తీర్మానించి యాకంపెనీని స్థాపించిన యంత్రములకు యాకంపెనీ డియిక్టరు సమాధియన 2500 వాటాలుగా వాలాకోగము మంజూరైచే ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ యంత్రములలో ప్రత్యేక కేసులెక్కి యింకాగా ప్రభుత్వము యంత్రములలోయండి తెలుగు బట్టలన్నిటిలో చురచేసిన మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వము టి హనుమంతరావు పంతులుగారు సహాయముతో పనులు నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ కంపెనీలో వాటావాళ్లు కాబోవువాళ్లు క్లియర్ కిపులమయిన ప్రావీణ్యము కలవాళ్లు ఫాబరికల్ కంపెనీవారికి (వాటి కేసులందు కొనబడు. ఈ కేసులందు వాటాలు కొనుగట్టు నువ్వధము. క్లియరమగు.

వడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు

మద్రాసు, తేల్చేర్లు.

సరస్వతీ వాచక పుస్తకములు

భారతీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

(255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ జూన్ 22 తేది నెలకులో ప్రచురింపబడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహాపై శ్రీ దైత్యరవారే Proceedings R. C. No. 1227/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనుకటి పాఠములలో జేర్చి ప్రచురించెదమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని వాచకములు సర్వజనాదరణమును బడసి, దివానివాళి వృద్ధి నొందుచుండ మా మిత్రులీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గానయు 200 కొన్ని పాఠములు హెచ్చుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యరవారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో తనిపోని నిదానోపాయము చేయుచు, చాలమంది విద్యార్థి కారులకు తెలియజేసిరి.

గుణగ్రహణపారీక్ష లైన శ్రీ దైత్యరవారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామాకు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-5-22 తేదిన పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేవునగా నిదానోపాయముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతీవాచకములపై కినుక బూనుక అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాచకలోనికి తెచ్చుభారము మీయది. కావున తగురీతిని మాకు ప్రోత్సహమొసంగ గలందులకు కోరుచున్నాము. అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు.

పుస్తకములు కలయువాడు:— గోదావరీబుక్స్-డిపో, రాజమండ్రిలో వ్రాసిన బడులుగలరు.

N. B. మావద్ద ఎలిమెంటరీవిద్యార్థులకు పయోగించు అన్నిరకముల స్కూలుపుస్తకములు స్టేషనరీసామానులు, నాటకములు, నవలలు వగైరా అన్నియు దొరుకును.

బహుమతి నొసంగుటకు

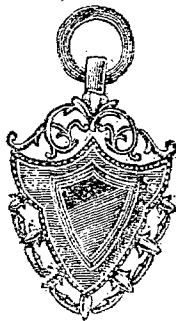
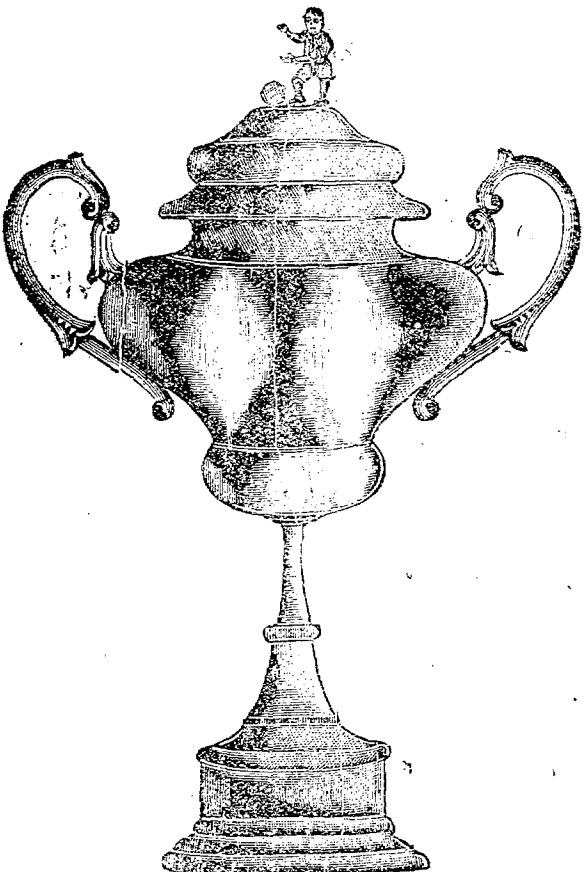
తగిన మేలురకం వెండితో తయారు చేయబడిన

వెండిగిన్నెలు, వెండి లేక సవరము బంగారుతో చేయబడిన పతకములు (MEDALS)

సిద్ధముగా నున్నవి. నెల సరసము బహు నాణ్యముగా నుండును. ఒక సారి మావద్ద సామాను తెప్పించు కొనిన మా నాణ్యము మీకు తెలియును. పలు రకముల నగలు, ఉంగరములు, గొ

నులు, పతకములు గలిగినట్టి మా క్యాటలాగు కావలసిన యినాముగావంపజును.

కప్ లేక గిన్నె నెల రూ. 15 0-0 లు బంగారు పతకములు ధర 1-కి రూ. 12/లు వెండిపతకములు ధర 1-కి రూ. 2-0-0 లు అంతకుపైన యుండును.

ది యిండియన్ జ్యూవెలరీమార్ట్, నగర్తవేట, బెంగుళూరు సిటీ.

త్వరపడుడు.

నెల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోడకాలు సంహరిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శ్రీపద్మకోగమునైనను వారముగోజులలో గుణము కనబరచి. కాళ్ళుపెట్టులు, నీరు హరించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహజస్వస్థులై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిని త్రేణ కంకిరము. చిట్టిపిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాయిలున్న, కీళ్ళనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొండుపు, సవామేహములు, మేహములు, మేహవ్రణములు, శుక్లగర్భము మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారముగోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. ఇచ్చాపత్త్యం.

నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 2-4-0.

(90) సర్వవిధ శగరోగసంబంధిలేహము. జీర్ణించిన పత్తి, తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు కగ్గనెనను, మూత్రము స్వల్పముగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేసును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్త్యం.

(48) మహావ్రణపాడిరసము (అను అష్టదశ క్షస్త్రోగసంహరిణి) నెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సవామేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్ళు, చేతివ్రళ్ళు, పెదవులు, ముక్కు, వగైరాలు లావై ఎర్రబారి సదా తిమ్మెరలుగా నుండుట, మేహనీరు, అంకిరణములు వగైరాలుకు పరమావధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, శ్వాసకాసులు, దగ్గు, కగర్లు, తిబ్బసము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు.

(గోదావరీజిల్లా)

కె. వి. ఆచారి, ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు.

K. V. Achari Ayurveda unani Doctor.

హిందీ ప్రచారము

మిట్టదొడ్డి రాజా సరసింగరావుగారికి ప్రత్యుత్తరము

నేను “ఒకరు” అనుపేరుతో 28-8-22 తేదీన హిందీ ప్రచారశ్రమము రాజమహేంద్రవరము అను ఖిర్మిక్రింద నే నొక వ్యాసమును వ్రాసి, కడపటి రెండువారములు తమిళప్రాంతములకు తమిళవారసు హరిహర శర్మగారు దున్నట్లు ఆంధ్రదేశమునకు ఆంధ్రులందైన సంతోషకరమని వ్రాసియుంటిని.

నేను వ్రాయవలసిన విషయమునుగూర్చి చాల వ్రాసి చివర వైవిధ్యముగా వ్రాసితిని. హరిహర శర్మగారితోపాటు చదివిన బంధు ప్రచారకులకు అంజనేయులుగారు లేరా? వీరర్థులుకారా?

మద్రాసు హిందీసాహిత్య సమ్మేళనముండి ఆంధ్ర హిందీసాహిత్య సమ్మేళన ఎదురు విభజించునది? దీనివల్ల ఆంధ్రుల కేమిలాభము? ఇట్టి లాభములేని పనులెందుకు చేయరెను. ఇట్టి కార్యాయములు ప్రజాప్రాంతమునకు గలవా? లేనిచో మద్రాసు కార్యాలయము కేంద్ర కార్యాలయము మెట్లుగ యీ కార్యాలయమునకు మేనేజ రెను?

ఆంధ్రదేశమున హిందీప్రచారము వృద్ధిచేయవలయు నను తలుపుతో ఆంధ్రరాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారు మేముయల విరాళ మొసగిరి. ఆధనముతో 18 మంది విద్యార్థులకు ఒక్కొక్కరికి నెల 1 కి రు 14 రులు యిచ్చి ఆసమాసములు హిందీభాష కడుదీక్షతో శేర్పించిరి.

ఏప్రిలు నెలలో పరీక్ష జరిగెను ఆపరీక్షయందు ముగ్గురికాత్రము 25 మార్కులు వచ్చినవి. మిగిలిన వారందరు 40 మార్కులకు ఎక్కువ పొందిరి. అందుచే మాకు విద్యార్థి దశ పోయి వుద్యోగదశ లభించునని ఆభిప్రాయతో నుండిమిగాని అట్టి దశ ప్రస్తుత ఆంధ్ర హిందీసాహిత్య సమ్మేళన కార్యాలయము మేనేజరువారకు శ్రీయుతి రాంభోగోసుగారి ప్రియ శిష్యులగు వెంకట సుబ్బయ్యగారికి మాత్రము లభించినది.

మిగతా విద్యార్థుల సెప్టెంబరులో పరీక్ష చేయనిది ప్రచారకులగా పంపమని యింటి కంపిరి. ఇదేటి న్యాయము?

రాష్ట్రీయసంఘ మొసగినది ప్రజలసామ్మికాదా? యీ సామ్మిక విద్యార్థులకిచ్చి వారిచే దేశసేవ ఏమి చేయించుచున్నార? విద్యార్థు లేమైనారు? విద్యార్థులకు మేము యిచ్చిన రిజ్వురు నోటిపకు మేనేజరు గారేమి కలిపిచ్చిరి? మేనేజరు గారిచే నీయబడిన బహుమతి చూచుకొని ప్రచారక పరీక్షకొరకైనచే వేచియుండుట కవకాశము గలదా? తన ధర్మమును నెఱవేర్చు కొలెనని పట్టుదల గలవారు సమ్మేళన సంబంధము కోరుడురా?

భారతదేశము లిప్పు డెట్టి స్థితియందున్నార? ఇట్టి దరి ద్రస్థితిలో ఎవరు సమ్మేళనవారి పరీక్షకు స్వాతి వాడు ముచ్చి పదిప్పకలె నోరు తెరచుకొని అయిదునెలలు యింట కూర్చుండురు? విద్యార్థు లెంత వీరస్థితిలో యుండిరి. వారికి తిరిగి యింటికిపోవుటకు రైలుఖర్చులు దొరికినవా? ఇట్టిస్థితిలో వీరికి అన్న మెచ్చట దొరుకును?

ఇంతటి అన్యాయకార్యము చేయుటకు కారణమెద్ది? ప్రజలకుగలిగిన యీ నేను-యిప్పుడుల నష్టమునకు హిందీప్రచారకాగ్యాలయము వార? లేక రాష్ట్రీయ సంఘమువారా? బాధ్యులు?

వాసభాగ్యయులకు నానలహా ఏమనిన వనము ఒక్కొక్కరము రు 90-0-0 లు ప్రజలసామ్మిక తినియున్నాము. తత్ బుణముక్తికోరకు గ్రామములు వెంట తిరిగి ఆవసం మొదలొకొద్ది జీతమునే తీసుకుని హిందీప్రచారము చేయుడనియు సమ్మేళనతో సంబంధము వుంచుకోవలదనియు, భాషాభివృద్ధిని చూపి వేతనాభివృద్ధిని కోరుదనియు, వేతనము వృద్ధికానిచో ప్రస్తుతము యిచ్చెడు జీతము తరిగిదండ్రులకు పంపి మాతాపితల బుణము తీర్చుకొనుచు, ఏకాదశత్రుతము నవలంబించి కడుశ్రద్ధతో ప్రచారము చేయుడనియు హెచ్చరించుచున్నాను.

ఇదిట్లు ఎదురు జరిగినదని కనుగొనువారులే? కావున సమ్మేళనవారితో సంబంధములేక హిందీప్రచారముచేసి మన బుణమును తీర్చుకొనుట మన ముఖ్యధర్మమై యున్నది.

ప్రచారకులు యొకయూరిలో ప్రచారము చేయవలయు నేగాని కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘములతో తరుచుసభలు చేయ నవసరములేదు. నె 1 కి ఒకసభ చేసినను రాకపోకలకు 7 రోజు లైనను ప్రచారము పాడగును. కావున సమ్మేళనవారు అనవుసరపు సభల చేయవలదని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇందుకు 29,30,31 తేదీలయందు జరిగిన సభలున్నా 28 వ తేదీ జరుగుచున్న సభలే ప్రమాణములు.

గంపలగూడెం } సింగరాజు మంత్రిమూర్తి.
6-9-22. }

వృత్తాంతలేఖలు

బె జె వా ద

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

మ్యూనిసిపాలిటీ

మా మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు 28కి నాలుగు మాసముల యెక్కువ. కాని ఇంకను పాతకాన్సిలర్ల రేటు పేయర్ల సామ్యము ఖర్చు పెట్టుచున్నారు.

మా పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారు

మా కర్మిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారిమీద ఏదీయో అప్రీరాగా దానినిగూచించి పోలీసు నూపర్నెంటుగారు విచారణ చేయుచున్నారు.

తాలూకాబోర్డు

ప్రెసిడెంటు పదవికి కొశంబిరెడ్డిగారిని ఎన్నుకొనినది కాస్త్రుసమృద్ధిముగ శేరు గాన సదకు ఎన్నికకు రద్దుపరిపించ కలయు నని కలెక్టర్లలో వ్యాజ్యము జరుగుచున్నది.

సర్కారు హాజరుకు భోజనము పెట్టకుండుట నేరముకారు

నూజివీడుతాలూకా అకిరిపల్లె అను గ్రామములో 12 మంది శాకాశాపకేటర్లు సర్కారు హాజరుకు అన్నము ఇల్లు దొంగిలించుననియు, కల్లుత్రాగేవాడైన ఇష్టాద్వైపెట్టిరినియు యువరాజుగారు వచ్చిన రోజున హార్టల్ జుఫునటుల బోధించిరనియు అందుకలన వారిని 110 రెక్కల క్రింద చార్జీ చేసి నూజివీడు పోలీసువారు బెడవాడ జాయంటు మేజిస్ట్రేటు కోర్టు లో కేసుపెట్టిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి కేసును కోర్ట్లో వేసిరి. సంఘబహిష్కారము సర్కారు హాజరుకు అన్నము పెట్టకుండుట, మీటింగులు చేయుట మున్నగునవి నేరములు కావు అనిరి. ఈ కేసును బండ్లపోటుచారల వైనన, బొంగల మీదను ప్రయోగించనగును గాని రాజకీయ అంధోళనాపరుల మీద ఇదివరలో ఈ కేసు క్రింద కేసు చేసియుండ లేదని తీర్పులో వ్రాసిరి.

ర్యాలి పంచాయతీ కేసు

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

రాజమండ్రి, పెద్దెంబరు 7:—ర్యాలి పంచాయతీ కేసు లో విధింపబడిన శిక్షను చెల్లించు కేసు పంపిన తంతిలో కొంచెము పొంపాటు కలదు. శిక్షావివరముల నిట్లవాయుచున్నాను.

1. పెన్సెల్వే వెంటనరసింహారాజుగారు (పంచాయతీ సుఘాధ్యక్షుడు)
2. విన్నకోట వెంటనరసింహారాజుగారు (పంచాయతీ కార్యదర్శి) వీరువురుకు చెరియొక 4 మాసములు కఠినశిక్షయును 60 రూప్యముల జరిమానాయు విధించిరి. జరిమానాను చెల్లించనిచో మరెయొక రెండు నెలలు కఠినశిక్ష యనుభవించవలెను.
3. నామన రామన్నగారు (రాజీలు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు).
4. కల్యాణరాజు రామగోపాల కృష్ణారాజుగారు (నేనాని, ఫిర్యాకాంతినేవ).
5. వత్సనాయ శోభనాద్రిరాజుగారు వీరు ముగ్గురుకు చెరియొక 3 నెలలు కఠినశిక్షయును 50 లు జరిమానాయును విధించిరి. జరిమానా చెల్లించనిచో మరెయొక నెల కఠినశిక్ష ఆరవ ముద్దాయును నాగేశ్వరరావుగారు తుమాపణచెప్పి రు 100 ల జరిమానాను చెల్లించుటచే వదలివేయబడిరి.

మొదటి విరుగురు దేశభక్తులును జరిమానాను చెల్లించుటకు నిరాకరించిరి. వారికందరకు తాలూకాయంతట అఖండ పలుకుబడి కలదు. 4వ తేదీ సోమవారం తీర్పుచెప్పిరి. ఆరాత్రి వారికి భోజనము పెట్టక చేరు గానున్న అటుకులు మాత్రము స్పెట్టివారు. మంగళవారం ఉదయమునూడ భోజనము పెట్టకుండా కాఫీనీళ్లుపోసి నడిపింపవలెనని యను కొన్నారగాని తిరిగి యాలోచించుకొని భోజనము పెట్టిరి. కొత్త పేటనుండి పడన మీద తిన్నగా సులభముగా రాజమహేంద్రవరమునకు పోవుటకు చక్కనిమార్గ ముండగా చుట్టు తిరిగి కపిశేషరముద్వారా ధనశేషరమువచ్చి అచ్చటినుండి రాజమండ్రకి తీసికొని వచ్చిరి. దీనికి కారణమేమన మొదటిమార్గమున వచ్చుచో ర్యాలి మార్గ మధ్యమున తగులును. ప్రభుత్వమువా రెన్ని పాట్లుపడుచున్నారో కదా? వారిని 6 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరపు నెంట్లులు జైలుకు కొనిపోయిరి. వారు మందహాసవదనములతో నున్నారు.

విలూరు

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

విలూరు కాసుము

పెద్దెంబరు 8:—శ్రీమతే నరసింహారావుగారు. రిశివరు అక్కిను ఆవరణలో మేడకట్టినది పునాదులు శ్రవ్యగా అందు దేవాలయ సంబంధములగు రాతిస్తంభములు పలకలు విగ్రహములు చెక్కబడిన నిలువురాళ్లుమున్నగునవి పెన్నియో బయల్పడినవని యిదివరకా తెలిపియుంటిమి. ఇయ్యది గణపతి దేవాలయము కావచ్చునని కొన్ని విగ్రహములబట్టి యూహింపబడుచున్నది. క్రివ్విస లోభాగమునందు దేవాలయ మండపము దృగ్గోచర మగుచున్నది. బయటికి తీయబడిన నొకరాతిస్తంభమై కాననమొకటి చెక్కబడియున్నది. దాని నిట వికరింపుచున్నాను:—

“స్వస్తి ౧౩౬౮ మిది ఆరు... ప్రభవసంకల్పి మాఘ శుద్ధ పంచమి గురువారామౌత్యే కులగోత్రుండు కోమటి వంశాయల గంగకెట్టి గుడికట్టించి మహాగణపతి ప్రతిష్ఠ చేసెను. తమతండ్రి కడిక చెట్టికిని తల్లి గం. సానికిని పుణ్యముగాను సమర్పించెను. మంగళ... మహా శ్రీశ్రీ”

ఈ విషయమును గురించి స్థానికాధికారిగారు మదరాసు గవర్నమెంటు వారికి తెలిపియున్నది. కానివారే మిచేసునెంచినది యింకను తెలియలేదు. నరసింహారావుగారు కట్టడము పనిని ప్రస్తుత నాపియుంచినారు.

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు

శ్రీయత ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు అనాహారోద్యమపక్షమున పనిచేసినందులకై ఒకసంకల్పరము కఠినశిక్ష విధింపబడి, కారాగారప్రవేశముం గనియుండిరి. కాని వీరి శరీర మారోగ్యవంతముగ లేనందున ఏవిధమైన పూచీ తును తీసుకొనకుండనే కడలూరు జెయిలునుండి యీ నెల 6వ తేదీని విడుదల కాడి 7వ తేదీ యందయము మెయిలులో విలూరునందు దిగిరి. కాంగ్రెసు కమిటీవారు కొందరు వచ్చి స్వేచ్ఛననుం దెరుగొని స్వాగత మొసంగిరి. వీరు చాల దుష్టులై లేచి కూర్చుంటలేని స్థితియందుండి యున్నను వదనారవిందము ప్రకాశవంతమై యున్నది. స్నేహితులు బంధువులు పోరులు ఆసేతులు నిత్యము వారి దర్శనమును గావించి జెయిలు ముచ్చటలను వారిమిత్రుల వినుచున్నారు. ఒక్కవారముమాత్రమి గ్రామమున నుండి పిదప స్వగ్రామమునకు బోవ నిశ్చయించినటులు తెలియుచున్నది. భగవంతు డే మహనీయున కాయురాశోగ్యముల ప్రసాదించుగాక!

మ్యూనిసిపల్ మీటింగు

ఇటీవల జరిగిన మ్యూనిసిపల్ మీటింగులో పడమటవీధి బాలికాపాఠశాలకు బిల్డింగుకట్టుటకు గాను సదస్సుల కేంకయ్యగారి స్థలమును కొనవలయునా, లేక పసురుర్తి విశ్వనాథంగారి దిరభాస్త్రువకారం వారితాలూకు యిలుసలమును కొనవలయునా అనువిషయము దీర్ఘనిమగ్నము గావించబడి సదస్సుల వెంకయ్యగారి స్థలము కొనదగినదని ఆమోదించబడినది. ఒకమారు యీస్థలమును గురించియే కాన్సిలువారు తీర్మానము గావించుకొనియుండియు, పసురుర్తి విశ్వనాథంగారు కొత్త దిరభాస్త్రు పెట్టిరన్నంత మాత్రమున పూర్వపు తీర్మానమును పునర్వివర్తనమునకు దెచ్చుట చాలయసమంజసము. సదరు సభయందే మ్యూనిసిపల్ లేడి డాక్టరుగారు సంకృష్టికరముగ పనిచేయుచుండ లేదనియు ఆసుపత్రిలో నుండకలసిన కాలమందు గూడ ప్రయత్నము చేపెంటులను చూచుటకు వెళ్లుచున్నదనియు ఆక్షేపణ చేయబడినది. ఆమెకు సంజాయిషీయవచ్చుని కోరగా అనవసరముగా నాజోలికి వచ్చినచో రాజీనామా నిట్టసని బెర్రించినటులు వినుచుచున్నాము. తుదకు ఆసుపత్రి లయములలో బజటికి వెళ్ళలేని వచ్చినచో చేర్చుకొని అనుష్ఠాను పొందవలయునని యీవిషయమున తీర్మానింప బడినది.

భీమవరము

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

భద్రనలయము:—పదివేల రూపాయల మూలధనముతో నిలయమును స్థాపింపబడి పని యారంభమైనది. ఇదికఱకు కాంగ్రెసు కార్యాలయమువారు తాలూకాలో నూలువడకించి నేయించిన నుమారు రెండువేల రూపాయల బట్టులును 1500 కల దూదిని నిలయమువారు ఖరీదుకు తీసుకొని ఖాచిబట్టల కొట్టున, కాంగ్రెసు యాధి:మునుండి తప్పించిరి. భద్రనలయమునకు కాంగ్రెసుతో సంబంధములేదు. పరపతిసంఘముల ఆప్తవకారము రిజిస్టరుచేయుటకు నిలయమువారు సంఘముల రిజిస్ట్రారు వారికి దిరభాస్త్రు చేసియున్నారు. భద్రనలయము తాలూకాలో దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

జాతీయపాఠశాల:—పాఠశాలలోపాఠ్యాధ్యయలలో ముఖ్యులు జనవరినెలలో శ్రీ బృహ్మజన్మస్థానమున కేసుటవలనన, పిమ్మట భద్రాశోపాధ్యాయులుగా పనిచేసిన వి. సుందర్రామరాజు వి. పి. గారు నర్సాపురము కలెక్టర్లలో ప్రాక్టీసుచేయుటకు వెళ్లుటవలనన, మాజాతీయపాఠశాల, అనాథయై, తదుపరి ద్రవ్య లోపముగూడ సంభవించి కుష్కించుచున్నది. కృపించుటయే

గాక నిలువనీడలేక పురమందిరమున తల దాచుకొన్నది. పుర పుణ్యఖులలో జాలమండికి పురమందిరమును జాతీయ పాఠశాల యాక్రమించుకొన్నందుల కాగ్రహముగనున్నది. పాఠశాల నందుండి తొలగింపవలయునని ప్రయత్నించుచున్నారు. కడచిన సంవత్సరము 200 మంది కన్వర్షులతో 11 వ తరగతికఱకు నన్న జాతీయపాఠశాల నేడు 20 మందిపిల్లలతో చిన్నిబోయి యున్నది.

సబుఅసిస్టెంటు యిన్ స్పెక్టరు.

ప్రస్తుతము మారేణికి నవ్ అసిస్టెంటు యిన్ స్పెక్టరు అఫ్ స్కూల్స్ కంకరసింగుగారు ముక్కాబుద్ధిగ వాయున సమర్థులైన మాట వాస్తవమేగాని దుడుకుతనము నిండుగా గల వారు కడచిన నెల 27 వ తేదీని గొరగన మూడి స్కూలు హెడ్ మాస్టరు మాటాడుచుండగా ని స్కూల గణముగా నా వాడు రాష్ట్ర మలు ఆడివారు ఆహెడ్ మాస్టరు మంగిపూడి వీరభోల్లుగారు, సద్వర్తనగల విధేయులు పనుసాధువు. పాఠశాలకు మూడు ఫర్లాంగుల దూరములో నున్న వెన్నాడ గ్రామములో ఆయన కాపురము గలిగి ఇన్ స్పెక్టరు పాఠశాలను తనిఖీచేయుటకు వచ్చి మీబసయొక్కడ ననగా యిక్కడకు దగ్గరనే అని బడలు చేపెనట. మరల మొన్నను మీబస యొక్కడనగా, వెన్నాడ, అని చెప్పగా పలువిధముల తిట్టుచుండగా విధేయత గానే, అయ్యా స్కూలుకు 3 ఫర్లాంగులే దూరమండి నేను చెప్పిన అబద్ధములు లేవండి అని విన్నవించిన కొలదియు ఇన్ స్పెక్టరుకు దుడుకు దనము హెచ్చుచుండెను. అప్పుడు వీరం భోల్లుగారి తమ్ముడువచ్చి అన్నగారితో మీరెన్ని విన్నవించుకొన్నను ఆ తొందలో వారికి చేవిని బడవు. రండు అని అన్నగారిని చేయిపట్టుకొని తీసికొని వెళ్ళినందున సోదరుల నిద్దరిని సస్పెన్షన్ చేసినారు.

భీమవరము యూనియన్

కొత్త యెన్నికలు జరిగినవి. చైరుమన్ పదవికి నందూరి శేషారావు పంతులుగారు యోగ్యతమున నెన్నుకొనబడిరి. యూనియన్ కార్యములు బాగుగా జరుగుచున్నవి. మొంబల్లు కూడ చురుకుగా పనిచేయుచున్నారు. కాని మొన్నటి హితకారిణి పేటలో మొంబల్లు నిమర పోతున్నారనిన్ని, చైరుమెన్ గారే సకల భారమును వహింపవలసి వచ్చినదనియును నెవరో యీర్ష్యాపరులు వ్రాసినమాటలు అబద్ధములు. యూనియన్ మొంబల్లు అందఱును ఉత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు.

కలసిధి ప్రస

ముందునెల 10 వ తేదీనుండి ద్రోణరాజు బుచ్చి నారాయణమూర్తిగారి నెట కలసిధి యను నొక ముద్రాక్షర కాలను స్థాపించున్నారు.

విన్నపము

భద్రరు:—ఆంధ్ర దేశమునందు కలితిలేని భద్రరును తయారుచేయుచున్నవారందరును వారు నేయుచున్న భద్రరుబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధరలను ఈ క్రింది చిరునామాకు వెంటనే దెలుప వేడుచున్నాను. వీలైనవారు ధరలతో నమూనాలను గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతరరాష్ట్రములందును నాంధ్రరాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును నితరులకును నాంధ్రదేశపు భద్రరు రకములను వెలలను వివరములను దెలుపుట కీ ప్రార్థనను జేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రదేశ భద్రరు కాఫాధికారి, 7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

సత్యవత్సవ పాఖ్యానము

శే క

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్మ్య. ఇందా శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేవట్టిన బాతకుల కొక పద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మదరాసు శాసనసభ

కార్య కమిటీ

నవంబరు 12 వ తేదీ మంత్రివారము శుభము 11 గంటలకు సమావేశమగును.

ప్రభుత్వమున నున్న పశువుల రాజధాని ప్రమాణములు కైకొని ప్రశ్నితములు జరిగి, మరలకొంత కార్యక్రమము జరిగి, పిదప సీక్రిండ్ల బిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడును.

శా. సర్. భారత్ బాడ్ హంటరు గారు 1905 మద్రాసు పావు ప్రభుత్వమును సంస్కరించుట కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు.

రావుబహదూరు కె. గోపాలకృష్ణయ్యగారు 1921 మద్రాసు లోకాలుబోర్డు అట్టును సంస్కరించుచు కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు. ఫిరకే 1920 మద్రాసు లో మ్యునిసిపల అట్టును సంస్కరించుట కొక బిల్లును గూడ ప్రవేశపెట్టెదరు.

శా. యం. భారత్ రాజధాని పశువుల గూడ 1920 మద్రాసు లో మ్యునిసిపాలిటీల చట్టమును సంస్కరించుట కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు.

1922-23 సంవత్సరమునకు గట్టిమెంటరీ గాంటులు తొరబడును.

శా. భానుబాహుదూరు సర్. మహమ్మద్ హబీబుల్లా సాహెబు బహదూరు గారు 'ల్యాండు రెవెన్యూ' కింద నికను కి లక్ష 35 వేల 250 రూపాయల వరకునైనా కొరతదరు.

శా. కె. శ్రీనివాసయ్యగారు, 'సిటికాల్యులకు' 9 వేలును, 'టెంపిలరీ అసిస్టెంట్ సెక్రటరీ, కాకాళి, స్టేషనరీ బిల్డింగ్' కిది తిరిగిములబర్చుట గాను 10 వేల 260 రూపాయలను గావలెనని కొరతదరు.

శా. రావుబహదూరు పి. పి. పాత్రోగారు సెక్రటరీ యిటు సాహెబ్ కార్యదర్శినిబిల్డింగ్ మున్నగు రెవిన్యూ కాఫీకు కి వేల కావలెనని కొరతదరు.

శా. కె. శ్రీనివాసయ్యగారు రెండు కంపౌరరీ సబ్ కౌన్సిలను ప్రారంభించుట గాను ఖర్చుకు ఇంకను 7264 రూపాయలు కావలెనని కొరతదరు. క్రిమినల్ లా మన్యుయలను చేసినందుకు యశ. సి. థెర్నాండూగారి కిచ్చుటకు 1100 రూపాయలు/కావలెనని కొరతదరు. '26, పోలీసు' క్రింద 51209 రూపాయలు/యింకను కావలెనని కొరతదరు.

శా. పి. ఆర్. న్యాయగారు 26 పోలీసు క్రింద 123478 రూ.లు కావలెనని కొరతదరు.

శా. రావుబహదూరు పి. పి. పాత్రోగారు 80. బిల్డింగ్ కు కాఫీ క్రింద 1300 రూ.లు కావలెనని కొరతదరు.

80. సి. వైవిధ్య కాఫీ క్రింద 1718 రూ.లు కావలెనని కొరతదరు. 80- సి. వైవిధ్య కాఫీ క్రింద వైవిధ్య సంఘములకు నిరాశముల నిచ్చుటకు 1000 లను కొరతదరు.

శా. పి. ఆర్. న్యాయగారు 81-సి. యెడ్యుకేషను క్రింద 29 వేలు కావలెనని కొరతదరు.

శా. రావుబహదూరు కె. వి. రెడ్డిబాబుగారు వ్యవసాయము క్రింద 1080 రూ.లు కావలెనని కొరతదరు. సివిల్ ఇంజనీరింగ్ నిపుణులకు 5200 రూ.లు కావలెనని కొరతదరు.

శా. పి. ఆర్. న్యాయగారు తిరుగు అందు అలైడ్ కాఫీ క్రింద 5550 రూ.లు కావలెనని కొరతదరు. అసిస్టెంట్ సెక్రటరీ కమిషనరులకు తిరిగిముల క్రింద 855-7-6 కావలెనని కొరతదరు.

శా. భానుబాహుదూరు సర్. మహమ్మద్ హబీబుల్లా సాహెబు బహదూరు గారు కౌన్సిల్ నివాస క్రింద కి లక్షలు కావలెనని కొరతదరు.

శా. సర్. భారత్ బాడ్ హంటరు గారు వెన్నుములు క్రింద 12500 కావలెనని కొరతదరు.

శా. పి. ఆర్. న్యాయగారు యువరాజువచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వము క్రింద 14 వేల లింగును కావలెనని కొరతదరు. జెనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషను క్రింద 9294 రూ.లును, యెడ్యుకేషను క్రింద 8168 రూ.లును, 41- సి. సివిల్ ఇంజనీరింగ్ క్రింద 10008 రూ.లును గూడ కావలెనని కొరతదరు.

స్థానిక పశుపాలనామార్పులు 1920 మద్రాసు లోకాలు బోర్డు చట్టము యొక్క చర్యలు 1 రూ.లును సంస్కరించుచు 'ప్రతి నెల' అనునట్లు రెండు నెలలు అని ప్రవేశపెట్టుటకు ఒక తీర్మానమును చేసెదరు.

అధికృత శాఖ మంత్రి గారు 1924 లో లండనులో జరుగు త్రియం నామజ్య ప్రదర్శనమున మద్రాసు పాస్టరులకును 1923 లో మద్రాసు నందు ప్రాథమిక ప్రదర్శనమున జరుపుట వలయు ఖరచు గావలెనని, తీర్మానమును చేసెదరు.

ప్రభుత్వ మమునకు సంబంధించిన తీర్మానము

రావుబహదూరు యం. సి. రాజాగారు ప్రభుత్వ సేవ లోనున్న వివాహితలను సంసారము జేయు ఉపాధ్యాయులను లకు, యితర సెలవులలో బాటు 4 నెలలు జీతముతో సెలవు నీయవలె నను తీర్మానమును వృత్తికి సంబంధించిన విద్యాలయలలో నిప్పు బాతులకు నాటికి 15 స్థానములు మహమ్మదీయులకు నాటికి 15 స్థానములు నుండవలెనని యొక తీర్మానమును చేసెదరు.

పి. శివరావుగారు మాసికా రెయిన్స్ విషయము గూర్చిన కమిటీ రిపోర్టును వెంటనే ప్రచురించి; దానినివలన మై శాసనసభలో చర్చించుట కవకాశ మియవలె నని యొక తీర్మానమును చేసెదరు.

పి. మునిస్వామి నాయుడుగారు యెస్టేట్సు ల్యాండు అట్టు సంస్కరించుట కొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, "శాసనసభ్యులకు గవర్న మెంటు కాంట్రాక్టు లేమియు నిశ్చయమైనది" అను తీర్మానమును చేసెదరు.

రావుబహదూరు రాజాగారు జిల్లా బోర్డుల అధికారము గూర్చిన తీర్మానమును చేసెదరు.

రావుబహదూరు సి. నరేశ మొదలగు గారు, ప్రభుత్వ వ్యవస్థాపకములలో నాతిపాతినిధ్యమును గూర్చిన తీర్మానమును చేసెదరు.

పి. మునిస్వామి నాయుడుగారు, పాఠశాల పంచాయతీల నియమించుటలో స్పెషలైజ్మెంటు అధికార తీర్మానమును సహాయము జేయవలెనని తీర్మానమును చేసెదరు.

శ్రీమాత్ వి శ్వ నాథ దాసు మహాశయోగారు, 1921 అక్టోబరు 1 నుండియు శతీకులైన నిరాకరణ వారుల కేసులకు సంబంధించిన కారితములను డివిజను చేయుటకు మద్రాసు హైకోర్టులో యిద్దరు జడ్జిలుగల కోర్టును రెవర చేయవలెనని తీర్మానమును చేసెదరు.

యస్. అప్పదస్వామి ఉడయారుగారు భాషా ప్రయత్నము గల నోక్స్ కు విశ్వవిద్యాలయ నుండవలెనని తీర్మానమును చేసెదరు.

పి. రంగ నాథ మొదలగు గారు రిసెటిల్మెంటు ప్రస్తుతము నావలెనని తీర్మానమును చేసెదరు.

రావుబహదూరు యం. సి. రాజాగారు గవర్న మెంటు పాస్టల్ సర్వీస్ డెవలప్ మెంట్ గూర్చి ప్రభుత్వ శాఖల లోగాని యితర శాఖలలోగాని ముందు జేర్చుకొనవలెనని తీర్మానమును చేసెదరు.

పి. మునిస్వామి నాయుడుగారు శాసనసభా కార్యక్రమము ప్రచురించు ప్రస్తావనల ఖరీదు కట్టించుటను గూర్చి తీర్మానము చేసెదరు.

రావుబహదూరు సి. నరేశ మొదలగు గారు ప్రభుత్వ శాఖలలో జరుగు అక్రమపు పనులను గూర్చి యొగిచారణ సంఘమును నియమింపవలె నని కొరతు నొక తీర్మానమును చేసెదరు.

ఇంకను తీర్మానము లేవనగా—

కె. శివభారతిగారు కర్నూలు జిల్లా బోర్డు వారికి, అచటి పాఠశాలలలో వృత్తినిధ్య నేర్పుటకు సహాయము జేయవలయును. పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, న్యాయ కార్య నిర్వహక కార్యక్రమముల పేరు జేయటము గూర్చి విచారించుట కొక కమిటీ నేర్పటముపలయును.

రావుబహదూరు యం. సి. రాజాగారు: ప్రభుత్వము వారి రాజధానిలో నిప్పు బాతులదణమునకు జేసినపని గూర్చి ప్రతి అధికారినిధ్యమునకు నివేదికను వెలుపలయును.

ఆర్. అప్పాస్వామి నాయుడుగారు: చెరువుల కింద పండుభూములపై సమాఖ్య జేయు కట్టలలో కొంత సామ్యము చేయవలెనని బాగుచేయుటకు జేరు జేయవలయును.

టి. సి. రంగవేలు పిల్లేగారు: కంపెనీల అక్వాంటులను తనిఖీ జేయటకు అనుభవముగల వారికి గవర్న మెంటు ఆడిటు సర్కికి కేటా నియమలయును.

జి. వందనంగారు నిప్పు బాతులదణమునకు బాతులకు ప్రత్యేకముగ ప్రతి జిల్లాలో నొక యెడ్యుగారి నియమింపవలయును.

పి. శివరావుగారు, గవర్న మెంటు కారేతలలో విద్యార్థులను చేర్చుకొనుటకు గాను నియమింపవలెనని సెల్క్షను కమిటీ లను ఏర్ప జేయవలయును.

పి. మునిస్వామి నాయుడుగారు సెల్క్షను కమిటీలను గూర్చిన యాలో నొక సంస్కరణము చేసెదరు.

పి. మునిస్వామి నాయుడుగారు జిల్లా బోర్డులకు యెన్ని కలు తాలూకా బోర్డుల ద్వారాగాక సరాసరి జరుగవలయును.

రావుబహదూరు యం. సి. రాజాగారు: నిప్పు బాతుల కిచ్చిన భూములలోనున్న చెట్ల ఖరీదు వారయకుండ తీసివేయవలయును.

పి. రామలింగారెడ్డిగారు: ఈ రాజధానిలో సమర్థించుకొని నిరాకరణ వారులపై లేబడెన్ క్రిమినల్ కేసులలోని తీర్పులయొక్క న్యాయమును గూర్చి విచారించుటకు ఒక కో

యిద్దరో హైకోర్టు జడ్జిలు గల ట్రిబ్యూలును నియమింపవలయును.

పి. సి. వి. సయ్యదు ఇబ్రహీం రత్నయ్యగారు శా. అసిస్టెంట్ కమిషనరుల జేడరుగూర్చి మున్ను యేమియు జరుగగూడదు.

పి. వి. వెంకట రమణయ్యగారు: కాన్స్టేబులలో ఒక్కరైనను, పోలీసు డెప్యూటీ యిన్స్పెక్టరు జెనరలులో నొక్కరైనను, రెవిన్యూ బోర్డు సభ్యులలో నొక్కరైనను భార తియింపగ నుండవలెను.

పి. పి. శివరాజులు నాయుడుగారు: ప్రామాణికతను వెన్ను పుచ్చుకొను వయసు 55 నుండి 60 కి మార్చవలయును.

శ్రీమాత్ శివభూషణ రత్న మహాశయోగారు: స్థానిక సంఘములు ప్రయి నేటు కంపెనీలనుండి మందులను కొనుక్కొను స్వాతంత్ర్యమును గల్గియుండవలెను.

రావుబహదూరు యం. రామారావుగారు: తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులదారికి గాని యూనియను పంచాయతీ అధ్యక్షుల దారికిగాని, విద్యార్థివాసన లేనివారు అప్పులుగావాలను.

రావుబహదూరు సి. నరేశ మొదలగు గారు: మ్యూన్సిపలైజ్మెంటులో ప్రాథమిక విద్యార్థుల సంఖ్య సమానము జేయవలయును.

పి. శివరావుగారు: అ నం త పు రం డె క్లా రి జిల్లాలోని అతిక స్థితినిబాని యిప్పుడు రి సెటిల్మెంటు తీర్మానముల ననుబట్టి పెట్టకుండ నాపుటల జేయవలెను.

కె. శివభారతిగారు: ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళను కొన్ని టిని, ముఖ్యముగ దత్తచండలములలో, గోజంతయు నుండ కొంద కొన్ని గంటలుమాత్ర ముండువానిగ మార్చవలయును.

జి. వందనంగారు: మ్యూన్సిపలైజ్మెంటు భరణములను మ్యునిసిపలైజ్మెంటు లేకుండ జేయవలెను.

పి. రామలింగారెడ్డిగారు: గోదావరి జిల్లాలో సేతాగం మున్ను గువోట నుండిన అధిక పోలీసుదళమును వెంట నేతొలగించవలయును.

భాను సాహెబు మూన్సి మహమ్మద్ అబ్దుల్ రహీమాత్ సాహెబు గారు: కర్నూలు జిల్లా ఏలూరులో మహమ్మదీయ బాతుల కొక హైస్కూలును స్థాపించవలయును.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు: ఏ మ్యునిసిపాలిటీలైనను యూనియను, తాలూకా బోర్డులైనను కల్లుసారా దుకాణముల సెల్క్షిజేయవలెనని తీర్మానించినవో నది వెంటనే ఆచరణలో తెట్టువలయును.

పి. సి. శివరాజులు నాయుడుగారు: కడప పట్టణములో వంగల చెరువుపైద్దన జిల్లా ఉద్యోగు లుండుటకు భవనములు కట్టుట నాపి జేయవలయును.

పి. సి. వి. సయ్యదు ఇబ్రహీం రత్నయ్యగారు: వ్యవసాయ భూములలో, వ్యవసాయ శాఖవారి ఖర్చులపై నా రిన యర్దిములతో, పద్ధతులపై వ్యవసాయమును జరుపుటకు ఒక మార్పు నాలో వింపవలయును.

పి. రామలింగారెడ్డిగారు: ఈ రాష్ట్రములో పల్లిక ఖర్చును యేవిధముగ తగ్గింపవచ్చునో విచారించుటకు రెండు వంతులకు తక్కువగాకుండ అధికారేతలగుల కమిటీని నియో గింపవలయును.

పి. రంగ నాథ మొదలగు గారు: తెల్లగ, కర్నూలు జిల్లాలోని ఏజి కేల, పల్లపత్తి పండు భూములకు కిస్తీలను ఫిబరవరీలోను మార్చిలోను వసూలు చేయుట ప్రారంభించవలయును.

రావుబహదూరు పి. మునిస్వామి నాయుడుగారు: మాసికా విప్లవమునకు కారణములను గూర్చి అట్టిపరముందు జరిగిన వంతులను గూర్చియు, విచారించుట కొక కమిటీ నేర్పటముపలయును.

పి. రంగ నాథ మొదలగు గారు: తెల్లగ జిల్లాలోను ప్రక్క జిల్లాలలోను కలవుండు చోట్ల సీటి కాల్యల వనతి జేయవలయును.

భాను సాహెబు మూన్సి మహమ్మద్ అబ్దుల్ రహీమాత్ సాహెబు గారు: గుంటూరులోని మహమ్మదీయ బాతుల ఇంకం ప్లేటు సెక్రటరీ డిస్కంట్లను హైస్కూలులు జేయవలయును.

రావుబహదూరు సి. నరేశ మొదలగు గారు: గవర్న మెంటు స్పెషలు టెన్సురేటులలో కంపార్టు మెంటులు కట్టి యుండవలయును.

పి. శివరావుగారు అనంతపురం జిల్లా కదిరి తాలూకాలోని గ్రామములు కొన్నింటిలో నుండవలెన అధిక పోలీసు దళమును వెంటనే తొలగింపవలయును.

రావుబహదూరు యం. రామారావుగారు: జెయిలు కమిషనరువారు తమ నివేదికలో 15, 16 అధ్యాయములలో నిచ్చిన సలహాలను ఆచరణలో తెట్టుటకు వెంటనే ప్రయత్నముల జేయవలయును.

యస్. అప్పదస్వామి ఉడయారుగారు: పట్టణ ప్రాంగుల అధికారమును రిజిస్ట్రేషను శాఖిజయవలయును.

భాను సాహెబు మూన్సి మహమ్మద్ అబ్దుల్ రహీమాత్ సాహెబు గారు: ఈ రాజధానిలో ఉత్తర సర్కూలలో ప్రయాయముజేయు ప్రీటు, మట్టుపని మున్నగునవి నేర్పుట

కొక శ్రీని 60 రూపాయల వేతనమును, 40 రూపాయల ప్రయాణపు బట్టెయు నిచ్చి నియమింపవలయును.

వి. మనిస్వామినాయుడుగారు:— గవర్నర్ జిల్లా కోర్టు కిరస్తాదారులను నియమించు నధికారము ఆయా కోర్టు జడ్జిలకుండవలయును.

రావుబహదూరు ఏ. యస్. కృష్ణరావుపంతులుగారు:— నిరాశరణవాదలమైన కిత్తులను గూర్చి విచారించుట కొకకమిటీ నియోగింపవలయును.

రావుబహదూరు కే. గోపాలకృష్ణయ్యగారు:— అనకట్టకు యేడెనిమిది మైళ్లదూరములా నన్ను ఇబ్బందిపట్టుచున్న హెడ్ల నూయియును కట్టవలయును.

రావుబహదూరు సి. సతేశమొదల్యారుగారు:— దిక్కులేని పిల్లలను ప్రభుత్వమునా కొక శాఖలయందు కట్టించవలయును.

రావుబహదూరు యం. సి. రాజాగారు:— తురాజభానిలో బాల్యమున చిట్టత్రాగుటను వెంటనే ఆపుటకు ప్రయత్నముల జేయవలెను.

రావుబహదూరు సి. సతేశమొదల్యారు:— బక్సింగం కాలుకూడ, కూకంబిలోను వుండు బురిదను తీయించివాగు చేయించు చుండవలెను.

ఖాను సాహెబు మున్షీ మహమ్మదు ఇబ్రహీం ఓహిమాకా సాహెబుగారు:— మద్రాసులో నుండు ప్రభుత్వ అధికార కార్యాలయములలో సుముస్థానములను ఇచ్చుటకు మహమ్మదీయులకును, తదితరులకు గూడ నీయవలయును.

వి. మనిస్వామి నాయుడుగారు:— జిల్లా మున్సిఫుల నియోజనము మార్పు అధికారము, హైకోర్టుకు కొక, ప్రభుత్వమువారి కుండవలయును.

శ్రీమంత్ శిశుభూషణరావు మహాశయోగారు:— ఏదెన్ని భూములనుండి కూతలు కలగవచ్చుట నాపివేయవలయును.

పి. వెంకటసుబ్బారావుగారు:— గుంటూరు జిల్లాలో పూర్వరికీవు పన్నును విధించిన అందరికీ దండము సమానముగ నే కనూలు జేయవలయును.

రావుబహదూరు టి. యం. నరసింహ చార్యులుగారు:— పల్లికర్షణ కొబ్బరి నూపరిచెందెండు యింజనీరు స్థానములను తీసివేయవలయును.

రావుబహదూరు టి. ఏ. రామలింగచెట్టియ్యగారు:— చెన్నయ్యలో మెంబర్లను యిద్దగు తగ్గించవలయును.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:— రెవెన్యూ జిల్లాలను నాల్గింజియిన తగ్గింపవలయును.

రావుబహదూరు సి. సతేశమొదల్యారు:— యస్. యస్. యల్. సి. కిత్తులో విద్యార్థులు వారివారి దేశభాషలలో ప్రత్యేకముల ప్రాయశ్చియవలయును.

రావుబహదూరు కే. గోపాలకృష్ణయ్యగారు:— కృష్ణా జిల్లాలో బెజవాడతాలూకాలో పటచట, గునడల, కానూరు, యెనికెపాడు, నిడమనూరుమున్నగు గ్రామములకు కాలనీరు నిచ్చి మెట్టభూములను పల్లముజేయవలయును.

పి. వెంకటసుబ్బారావుగారు:— గుంటూరు జిల్లాలో న్యాయ నిపుణులగు నుండు ప్రజేకులను గూర్చియు, అధికపోలీసు పన్ను యొకరి లేకుండ జేయవలెనో నిర్ణయించుటనుగూర్చియు విచారించుట కొక అధికార, అనధికారసభ్యులు గల కమిటీని నియోగింపవలయును.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:— సామ్రాజ్యభాసన సభా తీర్మానమున ఉద్దేశముల భారతీయులవలము జేయవలగు గూర్చిను మెమోరాండమును ప్రభుత్వము నిచ్చుటకు యాసభ్యులలో నొకమిటిని ప్రభుత్వమువారికి సలహా నిచ్చుటకు నియోగించవలయును.

కే. శరభాచారిగారు:— డిప్యూటీ కలెక్టరులకు ప్రయాణపు బట్టెను 50 రూపాయలముద్రము స్థిరపరచవలయును.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:— మ్యునిసిపాలిటీ యెన్ని కలకు శ్రీలుగూడ నభ్యర్థించునందుకు కేయాటంకము నుండగూడదు.

రావుబహదూరు ఏ. యస్. కృష్ణరావుపంతులుగారు:— మత్తుపదార్థముల తయారుజేయుటగాని దిగువతీయటగాని పూర్తిగా నాపివేయవలయును.

పి. వెంకటసుబ్బారావుగారు:— గుంటూరు జిల్లా పల్నాడుతాలూకా మించలపాడులో తుపాకులపైబట్టును గూర్చి విచారించుట కొక అధికార అనధికార సభ్యులు గల కమిటీని నియోగింపవలయును.

రావుబహదూరు పి. సి. ఎతిరాజులు నాయుడుగారు:— రిజిస్ట్రేషన్ సీటు వెళ్ళుకజేయటవలన వచ్చిన డబ్బును ఎలిమెంటరీ స్కూల్లకు జేయుటకుపయోగించవలయును.

పి. టి. హుమరు గారు:— కాలేజీ కోర్సులో స్కూలు ఫ్రెండుల విద్యార్థులను జేర్చుకొనుటకు యెలెవరీలిటిని తీసివేసి ఆయా కాలేజీల ప్రీవీసాలకు నడలివేయవలయును.

రావుబహదూరు పి. సి. ఎతిరాజులు నాయుడుగారు:— ఇండియాలో ఎక్కువవలన, యింజనీరును సర్వీసులలోనికి యింగ్లండులో రైలుయిటుమెంటు నాపివేయవలెను. వీలైన ఆస్థానములలో నెవరిని నియోగించునంద బాధీనుంచవలయును.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 11-న తేది సోమవారము.

(1) ధాన్యములు			
దనియాలు	బా 1-కి రు 56 మొదల 68 నలకు		
బియ్యము	బస్తాలు	మొదలు.	వరకు.
మనుమ	కేసాలిని	ప 45 గలది	రు 18-0-0 18-8-0
నెలూరిని	డిబ్బా		15-8-0 16-0-0
డిబ్బిని	డిబ్బా		15-8-0 16-0-0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి		10 8-0
నవ్వులు			21-0-0 22-0-0
(2) వస్త్ర ధాన్యములు			
కందులు	బస్తా 1-కి 195 న.	రు 18-8-0	15-0-0
కెనలు	డిబ్బా	15-0-0	16-0-0
కెనలు	డిబ్బా	18-8-0	14-8-0
మినములు	డిబ్బా	14-0-0	15-0-0
కూలము	డిబ్బా 164	10-8-0	11-8-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులు	నూనె బా 1-కి	రు 180-0-0	185-0-0
నెయ్యి	మ 1-కి	18-0-0	22-0-0
కొండాపుం	సేపుకెనగవస్త్ర బా 1-కి	58-0-0	59-0-0
యితరప్రదేశము		54-0-0	56-0-0
చేరుసేను నూనె	గానగ బా 1-కి రు 125 మినగగూక 120		
అముదము	నూనె బా 1-కి	రు 122-0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపసుపు	బా 1-కి	రు 140	
కురపసుపు		రు 108-110	
మిరపకాయలు	(గుంటూరిని) బా 1-కి రు 98-0-0	119-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు	నీలిమందు	నలకు 1-కి రు 50, 55	
కాళిపాస్తీ	పాయకట్టు	రు 70, 75	
బెల్లము	బా 1-కి	రు 48-0-0	52-8-0
చింతపండు	పాతవి బా 1-కి	రు 38-8-0	42-0-0
	క్రొత్తవి బా 1-కి	రు 52-8-0	59-8-0
(5) ఇనుము			
పట్టాలు	కళం బా 1-కి	రు 85-0-0	86-0-0
చదరం		86-0-0	87-0-0
రత్నం		85-0-0	86-0-0
(6) లోహములు			
కండి	100 తులంకు	రు 98-0-0	
బంగారము	సులూ 1-కి	రు 26-8-0	
చురను	1-కి	రు 16-14-0	
వత్తడి	బా 1-కి	రు 815-0-0	816-0-0
కాగిత	డిబ్బా	రు 850-0-0	
అస్సా	బెల్లర బ 1-కి	రు 48-0-0	
(7) రంగులు			
సింహంమాత్రు	20 డిక్రీలు అందరు పీపా	రు 95-0-0	
డిబ్బా	16 డిబ్బా	రు 80-0-0	
వొట్టి	క్రీడ్డు 20 డిక్రీలు	రు 100-0-0	

యస్ అర్జునస్వామి ఉదయారగారు:— కల్లుసారా అమ్మకములో కొన్ని ప్రతిషేధముల బెట్టుచు తీర్మానమును జెప్పెదరు.

రావుబహదూరు ఏ. యస్. కృష్ణరావుపంతులుగారు:— నెల్లూరుజిల్లాలో వ్యవసాయమునకు కాల్యల సెక్టర్ వజేయవలెను.

రావుబహదూరు కే. గోపాల కృష్ణయ్యగారు:— గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లాలలో నన్ను వేదసంస్కృతపాఠశాలలో బ్రాహ్మణేతరులు వేదపాఠమును జెప్పటకు సహాయమును జేయవలెను.

పి. పి. వి. సమ్యక్ యిబ్రహీం రావుగారు:— స్కూలు ఫ్రెండుకు యెలిమెంటరీ మ్యాథమాటిక్సును (ఏ) గ్రూపులో జేయవలెను.

రావుబహదూరు ఏ. యస్. కృష్ణరావుపంతులుగారు:— చెన్నరాజభాని జెయిల్లో ఫ్రైలీయెక్స్ సితినిగూర్చి విచారించుట కొకకమిటీ నియోగింపవలయును.

పి. రామలింగారెడ్డిగారు:— రిజిస్ట్రేషన్ కలెక్టరులో ఫుల్లరిని ఆవుకు 3 అజాయిను, నేడెకు 6 అజాయిను, గొట్టెకు 0-1-6 వును తగ్గింపవలెను.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:— రెండుసంవత్సరముల వరకైనను, యీ రాజభానిలో యింపేరులు సర్వీసులోనికి యిండియాగాక యితర దేశముల నుండి రైలుయిటుజేయుట నాపివేయవలెనని భారతరాష్ట్రంగ మంత్రిని రాజప్రతినిధికిని తెలియజేయవలెను.

వరకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు రేటు.	
ఎక్స్‌చేంజి	
బాంకిరెల్లిగ్రాఫిక్స్ బ్రాన్సుఫరు	15 17/82 పెన్నీలు
బాంకిడిమాండు డ్రాఫ్టులు—	15 9/16 పెన్నీలు
లండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు	} 15 23/82 పెన్నీలు
బాంకికొనుగోలు రేటు	
మాడు నెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు	15 7/8 పెన్నీలు
మరు నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు	16 1/16 పెన్నీలు
కలకత్తా మార్కెటు	
కలకత్తా సెప్టెంబరు 9 కనివారము	
కత్తి:— బెంగాలు సాగతూరు	రు 468
డబ్బాకు	880
కపోరాం	12/8
జనకా:— అంగ్లో ఇండియా	267
యస్. యల్. కెపు	86
హవురా	46/4
మారకపు రేటు	
ఎక్స్‌చేంజి, బాంకిరెల్లిగ్రాఫిక్స్ బ్రాన్సుఫరు	15 5/8 పెన్నీలు
డిమాండులిల్లులు—	15 2/82 పెన్నీలు
బొంబాయి - మేరుమార్కెటు.	
బొంబాయి సెప్టెంబరు 9 కనివారము	
సాయంకాల మునుపటి నాటాలధరలు యింగ్లీషిదివిధమున	
నిలచియుండెను.	రు.
అహమదాబాదు ఆడ్వాన్సు	80-0
బొంబాయి కాటెజ్	1040
బొంబాయి డ్రాయింగు	1452
నెల్లూరు ఇండియా	4610
నెల్లూరు	770
కొలబా గాండు	2140
కెనెటు	472
కరింభాయి	2170
డెబిదు	1970
ఫజాలభాయి	1210
ఇండియన్ బ్లీచింగు	202
ఇండియన్ మాల్యా	592
కోహిమారు	2888
మ్యూగేటు	782
కెనలు	957
పోనిట్సు	780
సింగ్లెట్సు	710
నాపురి	810
క్యూజే	4780
స్వామి	1100
ఇతరవాటాలు	
కాశాహ్రాడో—రు	810
కాశా వరకు అందు స్టీలు (ఆర్డినరి)	55
" " (డిప్లొ)	1-8
కాశా అయిలు మిల్సు—	87½
నెల్లూరు బాంకి—	88
కాశా బాంకి—	15
మారకపు రేటు	
సెప్టెంబరు 6 బుధవారము	
ఎక్స్‌చేంజి:— బాంకి రెల్లిగ్రాఫిక్స్ బ్రాన్సుఫరు	15
	9/16 పెన్నీలు
డిమాండులిల్లులు—	15 18/82 పెన్నీలు

THE BENGAL COTTON AND WOOLEN MILLS LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co.

172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

ప్రకటన

కొత్తకాంపు ఫర్నిచర్ శాల

సామానులు మేలైనవి. ధరలు సరసము. వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించేడి. పి. వీరాసామినాయుడు అందుకో, నరసారావువేట.

వనోషధివరస్పరిల్లా

కత్తిసీసలిను రక్తమయోక్త ముక్కుధరిత జోగ్జులు

సంగు శేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా విలోకనందరి ఎక్స్‌పోజేషను శిశులాభ్యుత్సాహిగా శంకబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 వనసవాడి, బొంబాయి

లాయడుబార్ని గారయ్యుపన్యాసము

బాబు బిషివచ్చిచేసెడివాలు

భావిభారతపరిపాలనయందు బ్రిటిషుసివిలు ఉద్యోగుల స్థితిగూర్చి ప్రధానమంత్రియవన్యాసము ఆగస్టు 20 1617 ప్రోటోకొలును బ్రతికూలముగ లేకున్నను, మాటాగు యున్నప్పుడు నివేదికకుగాని ఆనివేదిక ననుసరించియుండేది నూతన భారతప్రభుత్వ చట్టమునకుగాని వెనువెరుకునను, అతని యుపన్యాసమునందలి ఒకవిషయము మాత్రము ఆ ప్రకటనను గాలికి గురిచేయుచున్నది. భారత దేశములోని బ్రిటిషు పాలనావిధాన యుద్దేశ్యము బాధ్యతాయుతిపరిపాలన స్థాపన యని ప్రకటనయందు స్పష్టమయినది. ఆయుద్దేశ్యము త్వరలో నెరవేరదను నభిప్రాయము సూచించబడియుండెను. (ప్రతిమముగనడుగుల బెట్టుటవలనను, నిదానముగ చురుకువలనను, ఉద్దేశ్యము నెఱవేరవచ్చును. అయినను, పరమార్థముమాత్ర మిట్టిదని తెలుపబడినది. కాని ఉద్దేశ్యము వాస్తవమే యగుచో, ప్రస్తుతభారతప్రభుత్వమువారి కార్యములన్నియు వాని ననుసరించి జరుగవలసియున్నది. ఆగస్టు 20 వ తేదీనాటి ప్రకటనములోని యాయుద్దేశ్యమును ప్రోత్సహించుటకు విలువలేదు.

సంస్కరణములు పరీక్ష యని లాయడుబార్ని గారు పలికియుండుట న్యాయముగనేయున్నది. ఈదేశములోనికి బ్రిటిషు సివిలుఉద్యోగులయొడ భారత బ్రిటిషుప్రభుత్వములకు బాధ్యతగలదనియు, ఆయనోద్యోగులను ప్రస్తుతమేగాక చాలకాలము వరకును నుంచవలెననియు చెప్పివుడుగూడ అతడు విశేషము తప్పదనిన బడలేదు. కాని యీ "ఉత్కృచ్ఛమును" తొలగించుటకు విలువలేదని చెప్పినపుడు మాత్రము ప్రధానమంత్రి ఆమాంతముగ ఆగస్టు 20వ తేదీనాటి ప్రకటన తూర్పీకరించెను. ఈబ్రిటిషు "ఉత్కృచ్ఛమును" పోషించుట భారతదేశములోని బాధ్యతాయుతి పరిపాలనానూత్రములకు విరుద్ధముగ నుండును. బాధ్యతాయుతిపరిపాలనయు, విదేశపు పార్లమెంటుచే నియోజింపబడి విదేశపు పార్లమెంటుకు లోబడిన విదేశపు అధికారమును, అనోన్యవిదేశములుగ నుండును. ఆగస్టు 20 వ తేదీనాటి ప్రకటన తూర్పీకరింపకదే, భారతదేశములో బాధ్యతాయుతి పరిపాలన సాపేక్షపరచుటకు బ్రిటిషు సివిలకార్యాల యాధికారత యుండునని లాయడుబార్ని గారు చెప్పి వాగ్దానము చేసెడిది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వము తన కార్యముల కన్నిటికిని బ్రిటిషు సంక్షిప్తమునకును బ్రిటిషుపార్లమెంటునకును బాధ్యత వహించి యున్నది. బాధ్యతాయుతిపరిపాలనము వెంటపొందుట యన, భారతప్రభుత్వము బ్రిటిషు పార్లమెంటునకు గాక భారతరాజన నిధులకే బాధ్యత వహించియుండును. "బాధ్యతాయుతిపరిపాలన క్రమముగ వెంటపొందుట" యన భావ మిదియే. అనగా ఈ లోలో, పరిపాలన దేశ కొంతకాలముండును. ఈ పరిపాలనకాలమున, తమ యుత్తరపులను తమ కోరికలను విశ్వాసభాగ్యముగ నెఱవేర్చుటకు తమకు నచ్చినవారుండరల నని పార్లమెంటువారు తెలుసుట సహజము. ఇదంతయు ఆగస్టు 20 ప్రకటనకు ప్రతికూలము గాదని యంగీకరించెను కాని లాయడు బార్ని గారి యాక్రందివాక్యములను బుకటించెదము.

"బ్రిటిషు ఎట్టిసందర్భములలోగాని తనబాధ్యతను భారతదేశముపరమే చేయనోల్దు. ఈస్థితిని ప్రస్తుతప్రభుత్వము నకేగాక, యాదేశపు ప్రాచీనావస్థను యారగించిన ప్రభుత్వమునకును అన్వయించునని నేను నమ్ముచున్నాను.

"మనబాధ్యతను వదిలివేసికొనుటయందు గాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున దేశభాగముగ తేర్చుటకు భారతయులను భారతప్రభుత్వమునందు సహాయ మొనంగు దని యాహ్వానించుట."

వైవాక్యములు ఆగస్టు 20 ప్రకటనకు ప్రతికూలముగ నున్నవని స్పష్టముగ జెప్పవచ్చును. బాధ్యతాయుతి పరిపాలనను భారతదేశమునకు బ్రిటిషుపార్లమెంటును బ్రిటిషు జాతియు బాధ్యతవహించియుండుటయు కుదురదు. బాధ్యతాయుతి పరిపాలననుగా ప్రజలు వాగ్దానములను వాస్తవికమొందుటకుండుకొక ప్రజలు వాగ్దానమువచ్చినటులు, తమకార్యములను సదాచరమున వచ్చును. కానివైవాక్యమును వారినవరిండుట కధికారములేదు. తప్పల గావించుటకుగూడ, బాధ్యతాయుతిపరిపాలనయందు, ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యముండును. తప్పలు చేసివేసి వారేయనుభవములను నవరించుకొందురు. బ్రిటిషు ప్రజల క్యవహరములను తామును, బ్రిటిషు పా

ర్లమెంటును న్యాయముగచక్కగ, తప్పులులేకుండ నిర్వహించుచుంటిమని లాయడుబార్ని గారు చెప్పెదలరు. ఎన్నితప్పులుచేసినను, బ్రిటిషు ప్రజలకు సహాయము చేయుటకు మరయొకదేశము పూనుకొనదు. పూనుకొనుటకు మాకును లేదు. బ్రిటిషు వారికి స్వాతంత్ర్యముండుటవలనను, వారికి

బాధ్యతాయుతి పరిపాలన ముండుటవలనను ఇంకొకదేశము బ్రిటిషుప్రజలహితములలో ప్రవేశము పుచ్చుకొనుట కధికారము లేదు.

ఆగస్టు 20 వ తేదీ ప్రకటనలో తెలుపబడిన పరిపాలనావిధానము నెఱవేరి బాధ్యతాయుతిపరిపాలనము మనకు సంపూర్ణముగ లభించినచో లాయడుబార్ని గారు తనదేశవ్యవహారముల నెట్లు ఆధ్వర్యముగ నడుపుచునో, మనదేశవ్యవహారములను మనమును చక్కగ నిర్వహింపలేకపోవచ్చును. మనల నా తేలిపిండుట కవరిని అధికార ముండదు. కాని ముప్పుదిరెండు కొట్టెడల క్యవహరములను ఒప్పుకొని తప్పుకొని నడుపు అద్వైతమున లభించిన యవకాశమును బాధ్యతను - భారతదేశమున కొనుగటలను లాయడుబార్ని గారిప్పుడు పలుకుచున్నారు. ఇది ఆగస్టు 20 వాగ్దానమునకు విరుద్ధముగ నున్నదనుట నికరము. రెండింటి ప్రభుత్వ గాని ప్రధానమంత్రిగారు గాని యీతరున సమాధానము సమాధానము నొసంగ జాలరు. ఈ బాధ్యత-విశ్వాసము- అనున భిప్రాయమును నుంచి కాల్చివేయునలెను.

మనవివాదమిప్పుడు లాయడు బార్ని గారితో గాదు. అతని పార్లమెంటు మిత్రులతో గాదు. బ్రిటిషు ప్రజాభిప్రాయముగాదు. మనవివాద మంతయు ఈబాధ్యత యను నభిప్రాయముతోనే. బ్రిటిషువారియం ది యభిప్రాయ ముండునంతకాలము భారత స్వాతంత్ర్యవాంఛను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యకాంక్షను పోటీపెట్టి పుడుచుదు. ఈబాధ్యత యను నభిప్రాయము మన రాజకీయజలమునకు కంటకముగ నుండ బ్రిటిషు ఆధ్వర్యకలమునకే కంటకముగ నున్నది. తమస్వభావమిత్రము భారతదేశ అధిక రాజకీయ సాధనముల నుపయోగించుకొనుటయంతయు దుర్బలులను నిస్సహాయులనుగూ భారతయులక్షేమముకొరకు యనునభిప్రాయమునకు ఇంకను ఇందుమూలమున బలముగలుగుచున్నది. ఈపరిభాగ్యవశేషము మనకన్న వారికే యుపద్రవముగ నుండగలదు. ఈపరిభాగ్యవశేషమును మొదలండు స్రుంచినగాని భారతమునకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును మైత్రి కుదురుటయే దుస్సాధ్యమగును.

కాని బ్రిటిషు రాజ్యాంగవేత్తలకు సంస్కారము గలగునని నమ్ముచున్నాను. మనమే వారిని సంస్కరింప బూనుకొనవలెను. ప్రాధాన్యతలనుగాని అగ్రహతూరితములగు సహస్యనములనుగాని బ్రిటిషువారిప్రవృత్తి మార్చదు. ప్రధానమంత్రి నిష్కలముగ మాటలాడినాడు. భారత రాజ్యాంగవేత్తలును ఆలాగుననే నిష్కలములనుగ బ్రవర్తింపవలెను. బాధ్యతాయుతి పరిపాలనములో "ప్రతికమాంతరము ఏవిధముగ ఎంతెంతకాలమునకు లభించునదియు" నిర్ణయించుట అధికారము లాయడు బార్ని గారి నంటి రాజ్యాంగవేత్తలకు వదిలిపెట్టుటకు భారతము నిరాకరింపవలెను. తనయింటియందు తనయిష్టము వచ్చిట్లు తనకార్యములను తాను నిర్వహించుకొనుట కధికారమును గలిగియుండవలెను. అన్యాల ప్రవేశమున కవకాశమియ్యగూడదు. భారతము తనయుద్దేశ్యము ప్రకారము ప్రవర్తింపవలయును. - స్వాధీనమే.

ప్రకటన

పాలకొల్లు మునిసిపాలిటీలోని యీ దిగువ భూముల పట్టణ అభివృద్ధికొరకు అనగా పట్టణములోని ఒత్తిడి తగ్గించుటకును ఆరోగ్యరక్షణాభివృద్ధి నిమిత్తమును తీసుకొనుటకు మునిసిపల్ సభవారు తమ నెం 161 30-8-22 రు తీర్మానము చేసియున్నారు గాన సంగతి ప్రచురపర్చడమైనది.

- (1) రిసెస్వే నెంబరు 271
(2) " 272-1 & 2
(3) " 162-3
(4) " 197
(5) " 232-1 A
(6) " 232-2
మునిసిపల్ ఆఫీసు, పాలకొల్లు 3.9.1922. (Sd) డి. వె. సుబ్బారావు, ఛీఫ్ కలెక్టర్. 8.9.22.

నర్ మైకేల్ ఓడ్యయరు: నర్ శంకర్ నాయర్

వాదిదావా విషయములు

వైకేసులో వాది దావావిషయములలో నీ క్రిందిభాగమున ప్రైబ్యూనుపత్రక ప్రచురించుచున్నది:-

"1922 వ సంవత్సరం మార్చి, ఏప్రిల్, మే, జూన్, జూలై, ఆగష్టు, సెప్టెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు, అయిన నడతను గూర్చియు యీ కేంద్రీయాలలో, అసత్యకూపణములను (వాదీ, ముద్రించి, ప్రకటించెను. వ్రాయించి ముద్రించి విచారించి తేను. ఆపున కము యిండియాలోను, బ్రిటిషు వీవులలోను విస్తారముగ పంపి పెట్టబడెను.

"సహస్రదీయేతిరులను గూడ వైస్రములో తేర్చుకొనుట హెచ్చాయెను. ఇవిరెండును నర్ మైకేల్ ఓడ్యయరు, (వాది) గారు ఫిలిప్పైటులను జరిగెను" - (పేజీ 28).

"సంస్కరణములకు ముందు (అనగా వాది ఆ యుద్ధోగములో నుండగా) పంజాబులో నిట్టి విషయములు జరుపుటకు, ఒక్క ప్రత్యేకవ్యక్తి, ఆ తేల్చినెట్లు గవర్నరు (వాది) అధికారమును గల్గియుండెను. అది మనకందరకును దెలియును" - (పేజీ 47-48)

"ఇంతియకాక నేరపులపై (వాది, ఆయనక్రింది యుద్ధోగులపై) సివిలు, క్రిమినలు కోర్టులలో నెట్టి చర్యవీక్షించవంద, యిండిముట్టి చట్టమును గావించ సకలసమాధానని అంతరకును దెలిసియుండును" - (పేజీ-47-48).

"1818 రెగ్యులేషనులక్రింద వాది చాల అన్యాయకార్యక్రమమునకు దిగెను. ఆ చట్టములు అందులకెప్పుడు నుద్దేశ్యపడలేదు." - (పేజీ-48)

"అన్య మంత్రిగ్రము, సెమ్మిపట్ట ప్రభువునను, నర్ మైకేల్ ఓడ్యయరును గావించిన పోగడలనలన భారతీయుల మనముల గలతెట్టిరి." - (పే-49)

"ప్రతివాది ఆమాటలను (వాయుబలో, వాది ఆరాష్ట్ర) మున ప్రభుత్వము తేయవలెను, దెదరించి భయానక మార్గములకు గడంగెననియు, అన్యాయపుటు త్రవవుల గావించెననియు, యిండిముట్టి చట్టమునే గావించుకొన్నచో ఆయనను నిందించు గావించి క్షీంచియుండవలసిన దనియు, ఆయన పాలనామార్గములు ప్రారముగను నిర్బంధముగ నుండెననియు, అందుచేతనే ఈ అల్లరులు జరుగుట కటస్థించెననియు, ఆ యుద్ధోగములో నుండి ఆయన తప్పుదారిని సంచరించి, ఆ యుద్ధోగమును తేయుటకు తగనివా డెనించు కొనెననియు, ఉద్దేశముతో నుండెను "

టర్ని విజయము.

మహమ్మదీయుల సంగోషము

టర్ని నేను విజయము గావించెందులకు 8 వతేది రాత్రి ఢిల్లీలో జమ్మూనునీదునందు ప్రత్యేకపార్శ్వము జరిగెను. మవులాన కిఫాయతుల్లా గారు ఉపన్వించిరి.

లక్ష్మణపురము

కళాబు గారినిజయమునకు సంతోషము ప్రకటించుటకై లక్ష్మణపురముందు ప్రత్యేక ప్రార్థనలు జరుపబడెను.

అయోధ్య భిక్షాధకు సుభుషలో కేమలు పాసగా రిని ఆభిసందించుచు అంగారాకు తంతివాస్త పంపవలయు నని తీర్మానింపబడెను.

కలకత్తా

కలకత్తానందలికహమ్మదీయులు 8 వతేదిరాత్రిటర్ని విజయమునకు సంతసించుచు ఉత్సవములు జరిపిరి. ప్రధాన మసీదులయందు ప్రత్యేకప్రార్థనలు జరపబడెను. మహమ్మదీయులనేకులు మసీదులయందు చేరిరి. భారతమహమ్మదీయులకే కాక ఆరాలులు డెహలీలు అన్యములవద్ద ఆసియా పర్షియా దేశములందలి మహమ్మదీయులునుసేనులకు వచ్చియుండిరి. నగరమునందలి మహమ్మదీయులగృహములు అంగళ్లు పక్షిదులు ద్వీపములతో అలంకరింపబడెను.

ఎస్వరపాసాగారు వరణించిగన నడంతి అసత్యమున కలత్రామహమ్మదీయులనమ్ముచున్నారు.

దేశీయ వార్తలు

సి. విజయరాఘవాచారిగారు (సేలము).
అసహాయవాదులు శాసనసభలకు వెళ్లగూడదు

టర్కీ-వారు స్త్రీలను వశపరుచుకొనుట

ఫిల్లిలో అభినందనసభ - లాయదుబాద్ గారికి హెచ్చరిక

గురుకాబాగు సంక్షోభము

శాసనసభ్యులు గవర్నరుకు తంతి నంపుట

గురుకాబాగుకు వెళ్ళుకోడైన అకాలీలకు ఆద్యుకొనుపద్ధతి మానివేయబడె నని

ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుట

హాకీం అబ్దుల్లాఖానుగారు అమృతసరుకు వెళ్లుట

బి. పి. వాడియాగారికి అడ్డారువాటికి సంబంధము వదలిపోవుట

7 వ తేదీ సత్యాగ్రహము

హాకీం యాభూతునుండి వచ్చిన అకాలీలు 100 మంది 7 వ తేదీ అమృతసరుకు స్వల్పదేవాలయమునుండి గురుకాబాగుకు బయలుదేరిరి. అమృతసరుకు 8 మైళ్లదూరమునందున్న కాబాగు నందే యాభూతులు 2 గంటలకు పోలీసులు వారిని నిరోధించిరి. అంతట అకాలీలు హుచ్చుండిరి. ఆనట పోలీసు డి. బి. జి. యాను అమృతసరుకు పోలీసులునుండిరి. పోలీసులు అకాలీలను కొట్టిరి. అకాలీలందఱు కృపాణములను ధరించి యున్నవని వారెట్టి దౌర్జన్యమును చేయలేదు. మఱల కొందఱు అకాలీలు లేచి ముందుకుపో సాగిరి. పోలీసులు మరల వచ్చుకొనిరి. అకాలీలను గోడ్డుపక్కకులాగివేయువరకును అకాలీదార్తరులు వారికిచికిత్స చేయగూడదనిరి. గోడ్డుపొదనున్న వారికి చికిత్సచేయబోగా అడ్డుపెట్టిరి. దెబ్బలుతగిలినవారినిమోటారుబండ్లలో అమృతసరుకు కంపేరి. అట్లు దెబ్బలు కొట్టుచుండగా కాసన సభ్యులగు సిక్కు ప్రముఖులును యితరులును శ్రీలు వెళ్ళుచుండియును మూడుగా పాలులలో గూర్చుండి చూచుచుండిరి.

శాసనసభ్యుల సమావేశము

పంజాబుకాసన సంఘసభ్యులగు సిక్కు ప్రముఖులు, కెప్టను సర్దారు గోపాలసింగు భగవాలియా, బాబా వాదెతు సింగు తేదీ, సర్దారు సంతసింగు, సోధీలుసింగు, సర్దారు సాహెబు డిల్లాగుసింగు, సర్దారుబహదరు గోపాలసింగులలో నాగార్లు చేరి ఆలోచించి కొన్నితీర్మానముల నామోదించిరి. "గురుకాబాగు గురుద్వారమునకు వెళ్లువారిలో అకాలీలపై పోలీసులు జరుపు ప్రాంత్యత్వములనుగూర్చి మేము వినిన దెలిసిన చూచిన సంతతులవలన పోలీసువారినర్హ కిరాతకము, ప్రాంత్యము, అక్రమము, బ్రటిషువారి కనుచితముని మేము నిశ్చయించి తిమి. దారిలోనున్న అకాలీలను జుట్టుబట్టుకొని యాదృష్టముతో చూసి, మానహాని సిక్కుల కర్తవ్యకామానకరము. ఈ కిరాతకము నికనైక మానివెంచినచో చాల విపద్ధక కలుగగలదు. స్థానికో ద్యోగులను పోలీసువారును చేయు చర్యలు కడు నీకమములు గవర్నరు స్వయముగా నిటకవచ్చి చూడవలెనని కోరెదము. ఇప్పుడవలంబించిన జేడన రాక్షసపద్ధతిని నిరమింపవలెనని యింతటి ఉద్యోగుల కుత్తరు వొసంగగోరుచు గవర్నరుకు ఆర్జెంటు తెలి గ్రామును పంపవలెను. శాసనసభ్యులగు సిక్కు ప్రముఖులు త్వరలోగవర్నరును స్వయముగా చూచి సంతతుల నన్నిటిని తెలుప వలెను. ఈ సభవారు శిరోమణి సంఘమువారిట్లు సానుభూతిని చూపుచున్నారు. ఎట్లులైన కాంతిని నెలకొలుపవలెనని ఈ సభ వారాసంఘము వారిని కోరవలెను. సిక్కుల కామోదకరముగా నుండు కీర్తిని గురుద్వారముల చట్టమును ఆలశ్యములేకుండ వార కేసువారు శాసనసభలో నుపసాదించి దాని చర్యకు ప్రత్యేక గౌరవమును నిర్ణయింపవలెను." అను తీర్మానములూ భలో నామోదించబడెను."

క్రొత్తజట్టు

8 వ తేదీ ఉదయమున మరల 100 మంది గురుకాబాగు గోడ్డున బయలుదేరిరి. వచ్చుచు విభజితముగా కురిసిండున వారందఱును పూర్తిగా కడిసిపోయిరి.

ధనికుల సహాయము

గావములు తగిలిన వారికి బకలనిమిత్తము అమృతసరుకు కొందఱుధనికులు తమ యొడ్ల ఆవరణములలో స్థలముల నిచ్చిరి.

పోలీసు యినవెళ్లరు జనాలు యింతటికి వచ్చి స్థితిగతులను పరిశీలించు చున్నారు.

హాకీం అబ్దుల్లాఖానుగారు

భారతకాంగ్రెసు సభ్యులకు హాకీం అబ్దుల్లాఖాను గారును, జమియరులు లేదా సంఘాధ్యక్షుడు మాస్టర్ కిషాము తుల్లాగారును అకాలీల సత్యాగ్రహమును గూర్చి తెలుసుకొనుటకు 9 వ తేదీ రాత్రి ఫిల్లినుండి అమృతసరుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

కలకత్తాలో బహిరంగసభ

9 వ తేదీ సాయంకాలము హాకీం పార్కులో శ్రీ బిగ్ యు కారదాసిత కంకరాచార్య స్వామిలవారి ఆధ్వర్యకేంద్ర సభ జరిగినది. చాలమంది సిక్కులును హిందువులును వచ్చిరి. సిక్కుల చితురును మతభక్తికిని దౌర్జన్య రాహిత్యమునకును ద్వైతసాహసములకును వారి వభినందించుచు వారిపట్ల సానుభూతిని చూపుచు నోక తీర్మాన నామోదించబడెను.

పోలీసులు దారిలో అకాలీల నడ్డుపెట్టుకొనెను.

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

గురుకాబాగుకు వెళ్లు వారిలో అకాలీలను నిరోధించి బలిమిని తయారు పద్ధతిని నిలిపివేయుటకు పంజాబు ప్రభుత్వము వారిలో ఆలోచించి అమృతసరుకు దిష్టికవివాదము నిశ్చయించెను. కాని గురుకాబాగులోనున్న మహాంత భూములలో అకాలీలు బలిమిని ప్రవేశపెడుటచే చేయుటకు తగిన పోలీసుదళము నవలంబించుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కచ్చకార మిచ్చబడెను. గావపట్ల క్రమప్రవేశము చేయగూడదని దొరతనమువారు ప్రబంధకసంఘములవారిని సిక్కు అకాలీలపట్ల వారి హెచ్చరించు చున్నారు. (అపోసిటు తెదా ప్రను-సిమ్లా, 10 వ తేదీ).

*** **

శాసనసభలకు వెళ్లగూడదు

సి. విజయరాఘవాచారిగారు

మొదట సి. విజయరాఘవాచారిగారు (సేలము) కాసన సభలకు బహిష్కరించుట కంగీకరింప లేదు. కాగ్రహారులో జరిగిన దేశీయమహాసభకు విజయరాఘవాచారిగారు ఆధ్వర్యత వహించిరి. ఇప్పుడు మరల అసహాయవాదులు కాసనసభలకు వెళ్లగోరుట అనుచితమని విజయరాఘవాచారిగారు తెలిపినట్లుటమున వారు పత్రికలో కాక్టరు వందరాజులు నాయకుగారు చానిరి.

* * * *

టర్కీ-వారివిజయము

ఫిల్లిలో అభినందనసభ

చిన్న ఆసియాలో టర్కీ-వారు గ్రనవారి నోడించు సంతులకు టర్కీ-వారి వభినందించుటకు 9 వ తేదీ సాయంకాలము ఫిల్లిలో సభ జరిగినది. బ్రిటును దొరతనమువారు గ్రనవారి పట్ల కక్షపాతమును చూపుచున్నారు. అందువలన వహమ్మదీయుల కధికురునాగ్రహము కలుగుచున్నది. బ్రిటును దొరతనమువారు రోలంబించుచున్న యీ హానికరమును వద్దతిరలన మహమ్మదీయరాజ్యములలో నెట్టివిభక్తిమైన జరిగినచో నందులకు బ్రిటును దొరతనమువారే బాధ్యులగుదునని లాయదుబాద్ గారికి తంతివార్త నంపవలెనను తీర్మాన నామోదించబడెను.

బి. పి. వాడియాగారు

భారతదేశవ్యాపారసంఘ సంబంధమును త్యజించుట ఆసియాలో గారిలో నిర్బంధవాద శిక్ష ననుభవించిన వారును న్యాయుండియా పత్రికలో వెనుక పనిచేసిన వారు నగు బి. పి. వాడియాగారికిని చెన్నపురి ఆధ్యాయులలోని విశ్వ విద్యభాన సమాజప్రధాన కార్యాలయము వారికిని ప్రజలభిప్రాయము కలుగుటచే భారత దివ్యభానసమాజముతో వాడియాగారు సంబంధమును తొలగించు కొనిరి గాని వాడియాగారు దివ్యభాన సిద్ధాంతమునే ఎట్టిగా నమ్మియుండునని 9 వ తేదీనితెలిపినది. భావాయుకుండి తంతివార్త వచ్చినది. వాడియాగారిపుడే మేకాలో నున్నారు.

కలియుగ కుంభకర్ణుడు

458 పానుల బరువు గలవాడు

9 అడుగుల 3 అంగుళముల ఉన్నతము గలవాడు.

రమ్యదేశమున కజలపు అనునతడు కలకు. ఆతని తయను 34 ఏండ్లు. ఆతని ఉన్నతము 9 అడుగుల 3 అంగుళములు. ఆఉన్నతమునకు తగిన శరీరపుష్టిగూడ నగుచున్నది. తేలికేలి కొననుండి మధికట్టువరకు 18 అంగుళములు పొడవు గలదు. పొడవు 21 అంగుళములు పొడుగు. కొమ్ముకొలత 16 అంగుళములు. కలచుట్టుకొలత 25 అంగుళములు. ఆతనిని తూచగా 458 పానుల బరువు తేలెను. భోజనశక్తి విస్తారముగా కలవాడు. నలుగురు కుష్టిగా తిగల అహారము వారకు నామూలగా శ్రతిపూటను భుజించును. రోజు 4 సారులు భుజించును. వాలుగుసారులు మొత్తము 1,5 మైలులసాటు, 15,20 కోడి గ్రుడ్లు, 3,4 పానుల బరువుల మాంసము, 5,6 పెద్దకొట్టెలు, చాల ఉర్లగడ్డలు చిక్కుడుగింజలుమున్న గుకానుగూరలు, 4,5 మైలుల కైనుసాగా, 5,6 క్యాబుల వీరుసాగా ఇవి అతని కొక్కరికమున కాహారమునకు సరిపోవును. ఆతడు కుంభకర్ణుఃవలెనే దినమునకు 24 గంటలును నిద్రపోవును. ఎప్పుడు లేచినను నూడ చాల బద్ధకముతో మందకొడిగా నుండును. మరల లేచి వారు వెళ్లగానే ఆతడు నిద్రపోవును. ఆకలిమోత మతని కత్కధిము గాన భోజనము చేసినమాత్ర మతడు నేలుకొనియుండును. ఇప్పుడతడు తన స్వదేశముకు వైచేరియాకు వెళ్లెను. అతడు వరకు తగిలతలికండులకు వ్యవసాయప్రసములలో తోడు పడెద నని చెప్పెను (స్ట్రెబ్బురును పత్రిక.)

1921-22

భారతదేశము

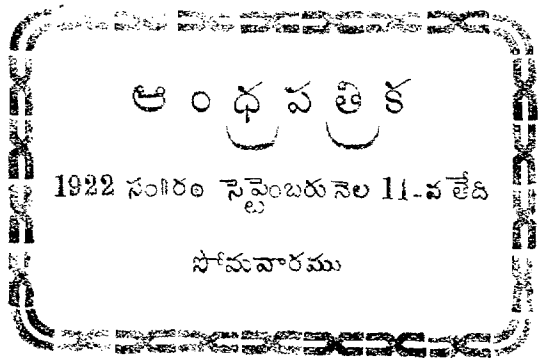
భారతదేశమునందలి పరిస్థితులను విశదీకరించు చారిత్రక రూపకము ఒక నివేదికము పార్లమెంటువారి ఉపయోగాగ్గము 1921-1922 వ సంవత్సరము వారి చేత ప్రకటింపబడుచున్నది. 1921-1922 వ సంవత్సరపు నివేదికము ప్రకటింపబడినది. గ్రంథకర్త ప్రొఫెసర్ రమ్య బ్రూకు విలియమ్సుగారు. పుస్తకమునందు 7 ప్రకరణములు లున్నవి. ఈ సంగత్యుక్తపు రాక్షియు ఆర్థిక సాంఘిక విషయములు చిక్కుగా వివరింపబడినవి. నడుమందుల పరిస్థితులు, భౌగోళికతనమునకు నోటినికొలకు గల సంబంధములు, మానీశోషణము, వైవిధ్య పరిపాలనము, భారతదేశమునకు సామ్రాజ్యము నందలి ఇతరభాగములకును గల సంబంధములు, అగ్నివేళ రాజ్యములందు భారతీయుల స్థితి మున్నగు విషయములు మొదటి ప్రకరణమునందు వివరింపబడినవి. 2, 3, 4 ప్రకరణములందు అసహాయాద్య మాభివృద్ధి వర్ణించబడినది. గాంధీగారు ఉద్యమము సారంభించినదిమొదలు గాంధీగారి నిర్బంధమువరకు జరిగిన అన్ని విషయములు ఉదిన గొంబడినది. యువరాజుగారి హ్యటనుము దాని ఫలితముకూడ యీ భాగమునందే చేర్చబడినవి. 5 వ ప్రకరణమునందు దేశపు ఆర్థిక వాణిజ్య క్షయసాయ, పారిశ్రామికాది విషయములు వివరింపబడినవి. 'సోయలు, వారి సువ్యయ' అనుకీర్తికతో 6 వ ప్రకరణముపారంభింపబడి, అందుకార్మికసమస్యలు ఆర్థికము ప్రాముఖ్య సాంఘిక విద్యాసంస్కరణములు మున్నగు సమస్యలు వివరింపబడినవి. మూడవ కాసనసభల ప్రయత్నములు, కడపటి, ప్రకరణము నందు తెలుపబడినవి. ఈ పుస్తకము నెల 5, 6 తీర్చు రూపాయి

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాదిసంచికలు.

సంవత్సరాది సంచికలు తయారైనవి. చందాదార్లకు వీ. పీ. లు పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్లవారిగా రోజూ కొంతమందికి రవాణా చేయబడుచుండును. దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ఖరీదు 1-0-0. వారపత్రిక చందాదార్లకున్నా దినపత్రిక యితరచందాదార్లకున్నా ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయింపబడినది. ప్రతి సంచికకు తపాల వ్యయము 0-8-0, మని ఆర్డరు రుసుము 0-2-0 తగులుబడి యగుచున్నది.

భాషాభిమానులెల్లరు తప్పక స్వీకరించి మాయద్యమమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము.

వ్యవస్థాపకుడు.

సందియము దొలగుట

సామాజ్యశాసనసభలో నేమి, స్టేటు కౌన్సిలు సభలో నేమి, సర్. విలియం విక్టోరియా గారు లాయడుజార్జి గారి ప్రసంగము గురించిన సందియముల నెల్ల బోర్డోలి, నిజసందర్భముల నెరుకపరచినందులకు మంద్యులు. లాయడుజార్జి గారి ప్రసంగమునకు రెండు అర్థములు లేవు. నలు వురకు చెలిసిన యర్థమే యర్థము. సంస్కరణ ములు పరీక్ష యని చెప్పుటచే, హిందూదేశమున నలజడి గలుగు నని లండన్ ట్రైబ్యునల్ క వెను కనే యూహించినది. లాయడుజార్జి గారి ప్రతిపాద నము సంస్కరణవిధానము నంతయు అనుమాన స్థితిలోనికి దింపుచున్న దనియు, సంస్కరణముల నెప్పుడు పట్టిన నప్పుడు రద్దుచేయవచ్చునను భావ మును సూచించుచున్నదనియు, సంస్కరణములు పరీక్ష గావనియు, అవి శాసనమనియు, సంస్కరణ ముల అస్థిరత్వమును వెల్లడిజేయుటచే సివిలు సర్వీసువారి కష్టము లింకను అధికమగు ననియు, ట్రైబ్యునల్ క తేలిపరచినది. ఇందునుబట్టి పరీక్ష యను పదమున కొక్కటే యర్థమనియు, లాయడు జార్జి గారి పదమును ఒక్క వాక్యములో ముమ్మారు వాడుటచే పరిస్థితుల ననుసరించి సంస్కరణములను రద్దుజేయుటకు వారు సంసిద్ధులై యున్నారనియు, వేరుగ వివరింపబనిలేదు. సర్. విలియం విక్టోరియా గారు సయితము సంస్కరణములు పరీక్ష యని నొక్కివక్కాణించిరి. రాజప్రతినిధిగారును అటు లనే పలికియుండిరి. శాసనసభలలో నిరాకరణా వలంబులు చేరి నిరోధమునకు బూనుచో, సంస్క రణముల గూర్చి మరల నాలోచింపవలయు నని ప్రధానమంత్రి చెలిపిన సంగతులు నిజమేననియు, ఇటుల జరుగకతప్పదనియు సర్. విలియం విక్టోరి యాగారు స్పష్టపరచియుండ, ఇంకను సంజేహము నకు తావేమి గలదు? తమకీష్టులయినమితవాదులు దప్ప మరియొక పక్షమువారు శాసనసభలలో జేరుట, లాయడుజార్జి గారికి గాని ఇండియా ప్రభు త్వమువారికి గాని ఇష్టము లేదు. వారు చేరగనే

సంస్కరణముల నూడబెరుకుట కుభయులును సంసిద్ధులుగ నున్నారు. సంస్కరణములనిజస్వభావ మును గ్రహించుటకు వేరు నిదర్శనములతో నిమి త్రము లేదు. సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజనము లని, పలువు రంగీకరించినవిషయమే. అధికారవర్గ మునకు తలయూపెడివారే, వానిని కొనసాగింప వలయును. మరియొక పక్షమువారిని వోటరు లెన్నుకొనుచో, సంస్కరణములే తొలగిపోవును.

వోటరులకు గల ఎన్నికస్వాతంత్ర్యము, మృగ్య మని స్థిరమయినది. సంస్కరణములద్వారా స్వపరి పాలనమును సంపాదింప నెంచెడివారు, ఇక నయి నను భ్రమను బాపుకొన వచ్చును. శాసనసభలు, అధికారులకొరకును వారి యభిమానులకొరకును మాత్రమే యుద్దేశింపబడినవి. ఇతరులకు వాని యందు చోటు లేదు. చొరవ జేసికొని కడిపటి వారు ప్రవేశించినచో, శాసనసభలే నదృశ్యమ గును. ఈసంగతిని పరీక్షించుటకు శాసనసభలలోనికి కొందరు వెడలదలచిరి. అట్టి ప్రయాసతో నిమి త్రములేకుండ, ఫలిత మేమగునో ముందే తెలిసినది. ఇకనుండియయినను జాతీయవాదులందరూ శాసన సభలభ్రమను వీడి క్లౌగెను విధించిన స్వతంత్ర కార్యక్రమమును తడేపడీక్షతో నిర్వహించి కృత కృత్యులగుట భావ్యము. ఎండమావులవెంట జని కాలము వృథాగావించుట కింకముం డెట్టికారణము గాని, అవసరముగాని గనుపట్టదు. లాయడుజార్జి గారు బ్రిటీషువారు హిందూదేశమునకు బ్రస్తీ లని నుడువుచు ఈ బ్రష్టును తరతరములవరకును జెంద జేయవలయు ననిరి. బ్రష్టు అను పదమును వాడుట యందు విరుద్ధమేమియును లేదని సర్. విలియం విక్ టోరియాగారు స్టేటుకౌన్సిలు సభలో ప్రతిపాదించి యుండిరి. బ్రష్టు అనుపదమును వాడుటగాని, ఉక్కు చట్టమును గూర్చి ముచ్చటించుటగాని విరుద్ధము గావట. రుష్యా, ఆస్ట్రీయా దేశములలో కార్యనిర్వాహకులు దొలగిననే అసర్థములు సంభ విం చెనట ఉక్కుచట్టము దొలగినను అట్టి యసర్థ ములే సంభవించునని భయపడి లాయడుజార్జి గా రటుల బలికిరని, విక్టోరియాగారు సమాధానము జెప్పిరి. బ్రిటీషువారికి గల బ్రస్తీ హోదాయను, ఉక్కుచట్టమునకు గల స్థిరత్వమును, స్వపరిపాలన మునకు విరుద్ధము లని ప్రే అను ప్రముఖులు జేయి లీ న్యూసుపత్రికలో వెనుక సూచించియుండిరి ఇందుపై వ్యాఖ్యానము జేయుచు, హిందూదేశము తనప్రభు త్వమును తాను నడుపుకొనవలయు ననియు, లేదని యా మనయుద్దేశ మని జేయిలీన్యూసు పత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. ఒకచేతితో స్వపరిపాలనము నొసగి వేరొకచేతితో తీసివేయుటకు వీలులేదని లాయడుజార్జి గారి నీపత్రిక మందలించినది. కాని, సర్. విలియం విక్టోరియాగారికి మాత్రము ఇది యంతయు నచ్చినది.

కీర్తిశేషు లగు బాబు మోతీలాల్ ఘోషు గారు పలుమారు చెలిపినటుల, హిందూదేశము శాశ్వతపు శిశువు. ఈ శిశువున కెన్నడును ఎదుగు బాదుగులు లేవు. వీని పోషణబాధ్యత యంతయు బ్రిటీషువారియందే నిలిచియుండును. అట్టిబాధ్యతనే తా మికముందును వదలజాల మని లాయడుజార్జి గారు ఖండితముగ చెలిపిరి. బ్రస్తీహోదా శాశ్వత మగుటచే, శాశ్వతబాధ్యత, శాశ్వత మగు బ్రష్టు శాశ్వత మగు ఉక్కుచట్టము నిలచియే యుండును. సర్ విలియం విక్టోరియాగారికి, హిందూదేశ స్వపరి పాలనార్హతయందు ఏమాత్రమువిశ్వాసము లేదని సామాజ్యశాసనసభలో వారు చెలిపిన ప్రసం గముబట్టి తెలియుచున్నది. హిందూదేశము స్వరాజ్యము గోరుట కది సంసిద్ధముగ నున్నదా,

స్వంతస్వైర్యము గాని నౌకాదళము గాని కలదా, చదువుకొనిన వోటరులు గలరా, ప్రజలకు ప్రభుత్వ మునిన నేమియో చెలియునా, సివిలుబాధ్యత గూర్చిన జ్ఞాన మేమయిన వారికి గలదా, జాతి భాషాది ఆటంకముల నింకను దాట నవసరము లేదా, అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయము కొనసాగు నపుడు ఎట్టి యిబ్బందులు గలుగునో అల్పసంఖ్యా కులు గుర్తించిరా, అని విన్ శెంటుగారు ప్రశ్న వరంపరల నడిగిరి. ఈ కుంటిప్రశ్నలకు జవాబు జెప్ప నవసరములేదు. కాని దేశమును స్వపరిపాల నమునకు గొనిపోవ బాధ్యత నహించినవాణ్లో మాఖ్యులగు విన్ శెంటుగారి కిట్టి సంకుచితాభిప్రాయములుండ, వారివలనప్రజల కేమయిన నుపకార ముగలుగు నేమో యూహించుట సులభసాధ్యము. జాతీయవాదులు గాని మితవాదులు గాని ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతను శంకించుట లేదు. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధిని ఉభయులును కోరుచున్నారు. కాని, ఉభయుల మధ్యను స్వరాజ్యసంపాదన పద్ధతుల గూర్చి యే భేదాభిప్రాయము గలదు. మితవాదుల కింకను, బ్రిటీషువారిని వేడుకొనియే అనుగ్రహముల బడయవలయు నను నాశ గలదు. జాతీయవాదు లటులగాక స్వశక్తిపై నాధారపడి కామ్యూనిస్టి బడయజూచుచున్నారు. పరులయనుగ్రహముకొరకు వేచియుండుటవలన నెట్టి యసర్థము వాటిల్లునో, విన్ శెంటుగారి ప్రసం గము చెప్పకనే చెప్పుచున్నది. అన్నిటికన్నను, భారతజాతి యిందుమూలమున తన ఆత్మగౌరవ మును నిలుపుకొనుట మరల మని స్పష్టమయినది.

ఈ సంగతి రావుబహద్దరు సి. యస్. సుబ్ర హ్మణ్యంగారిప్రసంగమునందు వెల్లడి యయ్యెను. సంస్కరణములను బ్రిటీషువారు దయాధర్మముగ ప్రసాదించినపుడు వారు చెప్పినచోప్పున నడుచు కొనక లేనిపోని వాగ్వివాద మేలనని సుబ్రహ్మణ్యం గారు తోడిసభ్యులకు బుద్ధి చెప్పిరి. మరియొక సంగతినిగూడ తెలియజెప్పిరి. ఇట్టి సందర్భములలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రధానమంత్రిప్రసం గమును సమర్థించి బలపరచెదరు గాని అన్యధా జరుపుటకు వీలుండునా యని యడిగిరి. ఈసంగతి సత్యమేనని, విన్ శెంటుగారు గూడ అంగీకరించిరి. తమపై యధికారముగల బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిని నిందించెడి తీర్మానమును, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు వారికి చెలుపుట ఆక్రమ మని విన్ శెంటుగారి యభిప్రాయము. ఇందునుబట్టి బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు హిందూదేశమునెడల నెటుల బ్రవర్తించినను ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగాని, శాసనసభలుగాని అసమ్మతి చెలుప వీలు లేదని స్పష్టము గా లేదా? ఈ కారణముచేతనే సర్బాద్దీ నేటు ప్రభుత్వ మగు ఇండియా ప్రభుత్వము తమకు బోధించుట తగునా యని, కర్జను ప్రభువుగా రిటీవల ఉదేకముతో తెలిపియుండిరి. మాంటాగూగారి యుద్వోగము ఇట్టి సాహసకార్యమునలననే యూడి పోవుట తటస్థించెను. సామాజ్యశాసనసభాతీర్మానమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు లాయడు జార్జి ప్రభు త్వమువారికి పంప రని గ్రహింపవచ్చును. ఇంత వరకును మితవాదుల యాశలు ఒకరిపైనుండి మరి యొకరిపైకి మరలుచుండెను. రాష్ట్రప్రభుత్వము అన్యాయము గ బ్రవర్తించిన, ఇండియా ప్రభుత్వము జోక్యము కలుగ జేసికొనునాశ యుండెడిది. ఆయాశ పంజాబు విపాదసంఘటనముతో నడగంటెరు. ఇటులనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు న్యాయము నలుపనియెడల బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును పార్ల మెంటు సభయు న్యాయము జరుపుమరను నాశ యుండెడిది. హంటరు క మిటీ సందర్భమున ఆయాశయుదొలగెను. ఇప్పుడు లాయడు జార్జిగారు

తప్పుద్రోవదొక్కుటచే ఆతప్పును ఇండియాప్రభుత్వము సవరించునని ఆశపడుచుండిరి. ఆయాశ రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగముతో నేమి, సర్ విలియం విన్ శెంటుగారి స్పష్టప్రతిపాదనముతో నేమి అంత రించియుండును.

స్వపరిపాలనమును సంపాదించుటకు రెండే మార్గములు గలవని, విశ్వశెంటుగారి యభిప్రాయము. బాహుబల మొకమార్గము. రెండవమార్గము బ్రిటీషు పార్లమెంటువారి అనుగ్రహమునకు వేచి యుండుట. ఈ రెండును గాక ధార్మన్యరహిత సహాయనిరాకరణమార్గ మింకొకటి గలదని, విశ్వశెంటుగారు రంగీకరింపకున్నను భారతీయులు గ్రహించి దానిని చేపట్టియున్నారు. దానిని అకుంతిత దీక్షతో కొనసాగించుచో స్వరాజ్యస్థితి గలుగునని వారికి దృఢవిశ్వాసము గలదు. ఈసత్యమును విశ్వశెంటుగారు రయినను మున్నుండు అంగీకరింపవలసివచ్చును. అసమ్మతితీర్మానము గావించుటవలన శాసనసభలయునకిక కారకు లయిన లాయడుజార్జి గారికి, సభ్యులు కృతఘ్ను లగుదురు రట. శాసనసభలను పొగడినమంత్రిని నిందించుట, అక్రమముట. ఇట్టి అక్రమపుపని జేయవలదని మందలించినను, సామాజ్యశాసనసభవారు అక్రమమున కొడిగట్టుకొనిరి. గాంధీని దిట్టినను, నిరాకరణపక్షమువారిని దిట్టినను ప్రభుపక్షక, శాసనసభ్యులు అసమ్మతిని దెలుపుట మానరయిరి. ఇందువలన, బ్రిటీషుప్రజలకును బ్రిటీషుప్రభుత్వమునకును విరోధముగలుగునని విశ్వశెంటుగారు కోపించినను లాభములేకబోయెను. సర్. లెస్లీమిల్లరుగారు స్టేటుకౌన్సిలుసభలో ప్రసంగించుచు, ఇట్టి తీర్మానము స్వరాజ్యము నీయుడని ఇంగ్లీషువారిని బెడరించుట యగుననియు, ఇంగ్లండుసానుభూతిని హిందూదేశము కోల్పోవు ననియు, భయపెట్టిరి. ఆర్థికసభ్యులగు హెయిలీగారు గూడ ఈధోంఁజితోనే బ్రసంగించిరి. ఆంగ్ల దేశీయుల యనుగ్రహమువలననే స్వరాజ్యము లభించుననియు, హిందూదేశమునందలి పరిస్థితులు ఇంగ్లండులో కలవర పెట్టుచున్నవనియు, లాయడు జార్జిగారిని నిరసించుచో బ్రిటీషు జాతికి ఆవేశము గలుగు ననియు, హెయిలీగారు హెచ్చరించిరి. ఈ తీర్మానము ఆహారముచ్చిన హస్తమును కొలుకుట వలె నున్న దని, కట్టకడపట విశ్వశెంటుగారు తమ ఆగ్రహమును పట్టలేక సామాజ్యశాసనసభలో బలికరి. ఈ సందర్భములను పరికించిన, పరులయనుగ్రహముపై వేచి యుండువారుగూడ శాసనసభ్యుల మధుగులిచ్చుచు సుబ్రహ్మణ్యంగారు చివరకు మొదలక కూర్చుండుటయే శ్రేయస్కర మని తొచును.

ఇట్టి జడత్వము, స్వపరిపాలనాసంపాదనము మాట యట్లుండ జాతీయగౌరవమున కెంత భంగ కరమో యోచింపవచ్చును. లాయడు జార్జిగారెటుల బలికెనను తప్పులేదు. పార్లమెంటు సభవారెటుల ప్రసరించినను తప్పులేదు. ఇది సరికాదని, హిందూదేశ మనుటమాత్రము ఘోర పాపము. వారేమనినను సరే, ఎటుల మెలగినను సరే, కాలమును నమ్మకొని హిందూదేశము మానము దాల్చి యుండవలయును. లేనియెడల, వారి కాగ్రహము గలిగి మొదటికే మోసము కలుగును. విశ్వశెంటుగారి ప్రసంగములవలన తేలిన సారాంశ మిది. సామాజ్యశాసనసభ్యులు కడు వినయముగ నే ప్రవర్తించిరి. అగ్నిహోత్రుగారి తీర్మానమునందు, త్వరలో సంపూర్ణస్వపరిపాలనమునకు చర్య దీసి కొనవలయునను సూచన గలదు. రంగాచార్యులు గారు ఈ భాగమును తీసివేయవలయు నని సవరణ నుపపాదించిరి. డాక్టరు సర్వాధికారిగారు అదియు బనికీరాదని కొన్నిపదములతీవ్రతను తగ్గించి, బ్రిటీ

షుజాతికి సంబంధించినవాక్యము నసలే దీసివైచిరి. ఈ రీతిని పునఃచపలుకబడిన తీర్మానము సయితము విన్ శెంటుగారికి కడుతీవ్రముగ గనుపించెను. శాసనసభ్యు లికముం నేమి చేసెదరు? సత్యము దెలుపుట వలన బ్రిటీషువారి సానుభూతి దొలగుచో, ఫలితము ననుభవించుటకు తాము సంసిద్ధులమే నని, ఈశ్వరశరణుగాను గంభీరముగ బలుకుటయే గాక, హిందూదేశము ఇంగ్లండుతో కలసియుండుట ఇంగ్లండునకు గూడ లాభమే ననిరి. శాసనసభలో జేరెడిసభ్యు లందరును నిరాకరణపక్షమువారుయి నను, సంస్కరణములను రద్దుజేయగూడ దని, డాక్టరు గవరుగారు ఉద్ఘోషించిరి. లాయడు జార్జి గారు దెలిపిన షరతులపైననే తాము సహకారము సలుపవలయుచో, తాము శోడ్వడజాలమని, రంగాచార్యులుగారు నుడివిరి. శాసనసభ్యుల ప్రతిజ్ఞలు కొనసాగునా, లేక ఉత్తరకు మారుని ప్రతిజ్ఞలగునా? ఇదియే ప్రశ్న. నిరాకరణపక్షమువారు శాసనసభలలో జేరిన, సంస్కరణములు తొలగునని స్పష్టమయినది. శాసనసభవారి తీర్మానము బ్రిటీషుప్రజలకు కోపము గలిగించు నని, అధికారులు స్పష్టపరచిరి. లాయడు జార్జిగారి షరతులకు బొబడియే సహకారము సలుపవలయుననియు తేటతెల్ల మయ్యెను. ఈ మూడు విషయములును బనికీరావని ఖండితముగ నుడివిన, రంగాచార్యులు గారును, గవరు గారును, ఈశ్వరశరణు గారును, వారితో నేకీభవించెడి ఇతరసభ్యులును, ఆత్మగౌరవము నిలుపుకొనదలచిన, శాసనసభలతో సంబంధమును వదలుకొనుటయే అవసరకర్తవ్యము. లేనియెడల వారి నుడువులు నట్టియార్థాటము లగును.

పంచాయతుల నిర్మాణము.

నిర్మాణకార్యక్రమాంశములలో పంచాయతులనిర్మాణ మొకటి యని చదువరు లెరుంగుదురు. స్వపరిపాలనాసాధనమునకు పంచాయతు లెటుల తోడ్పడునో వివరింపబనిలేదు. పంజాబు, మొదలగు ప్రదేశములలో పంచాయతుల కార్యక్రమము జయప్రదముగ కొనసాగుచున్నది. అధికారులకు పంచాయతులనిర్మాణము సైతము గిట్టదని, వార్తలేతెచ్చెను. ఇంక వింత ఏమియు లేదు. ర్యాలీ పంచాయతి కేసులో, గోదావరి మండలాధికారి శివ విధించుట బట్టి నిర్మాణకార్యక్రమమునకు అధికారుల సహాయము లేదు. ఇందును గూర్చి శ్రీయ్యుల బంగారయ్య ప్రకాశం గారు వ్రాసిన లేఖను వే రొకచో ప్రచురించితిమి. ర్యాలీ పంచాయతి సీవిలు క్రిమినలు కేసులను త్వరితముగ బదిష్కరించుచు వివాదములను సామ్యముగ నిర్ణయించుచు న్యాయమును రక్షించుచుండెను. ఇట్టి కోర్టును నిర్వహించుచున్న అధ్యక్షునికిని, కార్యదర్శికిని నాలుగువెలల కనినశిక్ష విధింపబడెను. మరీ మున్వరకు మూడువెలల శిక్ష విధింపబడెను. వీరిలో నెవరును కోర్టులో వాదించక కారాగృహమును వరించిరి. ఇందువలన ప్రజలు నిరుత్సాహము జెందుటకు మారుగ, పంచాయతులను నన్ని ప్రదేశములందును స్థాపించి, వ్యవస్థముల జూడమును అంతరింపజేయుట తమ విధి యని భావింపవలయును. ప్రకాశం పంతులుగారును అట్టి హితము నెసగుచున్నారు. నిర్బంధవిధానము ప్రజల కార్యదీక్షను తగ్గించుటకు మారుగ మరింత బలపరుపగల దని, ప్రస్తుతపరిస్థితులు తేటపరుచుచున్నవి.

అకాలీసీక్కుల విజయము
గురుకాభాగనకు వెడలుచున్న అకాలీలను ఆపివైచి బలవంతముగ చెదరగొట్టు ప్రయత్నమును విరమించుటకు అమృతసరపు డిప్యూటీ కమిషనరుగారు పంజాబు ప్రభుత్వమువారికో యోచించి నిశ్చయించి రిని, నేటి తంతివార్త యొకటి దెలుపుచున్నది. గురుకాభాగలో ప్రవేశింపకుండ మాత్రము దానిచుట్టును సాయుధరక్షకభటుల నుంచెదరట. అకాలీల ధైర్యస్థైర్యములును అహింసానైతీక్షయు విజయము గాంచినవి. అకాలీ సీక్కులు తమ యోరిమినలనను, అద్వితీయ మగు జతేంద్రియత్వమువలనను, తమపంతమును నెగ్గించుకొనిరి. ఎంతటి దారుణ మగు దెబ్బలు తగిలినను వారు గురుదేవుని సంస్మరించుచు కదలక మెదలక కూర్చుని, మూర్ఖిల్లుచుండిరి. మరణము నయినను వరించిరి గాని, తమ పట్టుదలను విడనాడలేదు. ఇంతటి బాధల మోకుచున్నను, అహింసాపథమును నలుమాత్రమయినను వీక్షిపోలేదు. ఈనిదర్శనము ప్రపంచచారిత్రమునందు అపూర్వము. హిందూదేశమునందే ఇట్టి వ్యవహారము సాధ్యమయ్యెనని, యూరపీయను సోలీసు ఉద్యోగి అంగీకరింపవలసినదైనను. అకాలీలఅహింసావలంబనముముందర, అధికారుల ధార్మన్యప్రతిక్రియ నిరుపయోగి మయ్యెను. తమ ధార్మన్యమును అధికారులు విరమింపవలసినదైనను. ఈ సందర్భము, అహింసావ్రతానుష్ఠానపరు లగు నిరాకరణపక్షమువారి విశ్వాసము నింకను బలపరుచు గాక!

శాసనసభా ప్రవేశము పనికిరాదు
శాసనసభాప్రవేశము పనికిరాదని, నాగపురపు కాంగ్రెసుసభ కధ్యక్షుత వహించిన శ్రీ మాకా సి. విజయరాఘవాచార్యులు గారు దేశీయులకు హిత మొసగుచున్నారు. అనుభవజ్ఞులగు వీరిహితవాక్యములు ప్రజలను స్వధర్మాచుస్తానమునకు పురికొల్పుగాక!

వాడియాగారి రాజీనామా
అడియారు థియసాఫికల్ సంఘమునకును వాడియాగారికిని తీవ్రభేదాభిప్రాయ ముదయించుటచే, ఆసంఘమునుండి వాడియాగారు రాజీనామా నిచ్చినటుల, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు.

తపాల ప్రకటన. — దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము
జనరలుపోస్టు ఆఫీసులో పెన్షెంబరు 12-వ తేది నాయరాము 7 గంటలకు పోస్టుచేయగలదు.

ఒక బహుమానము: — చెన్నై కళాశాల
వారి “వెల్ ఆండు మోర్” పాఠ్య పర్వాక్షులకు ప్రజు” ఈ గంపత్సరము, “పోతనజేమనలకాలము వారి కృతు”లను గూర్చిన ఆంధ్రవాక్యపక్ష దిగవల్లి కేంకటాచార్యు బి. యె, బియల్. గారి కొరగొడినది. వీని విలువ రూ 150అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కిలాఫతు సంఘము: —
ఈసంఘ కార్యదర్శి యగు సయ్యదు మొహియుద్దీను శ్రీ గారు కర్నూలునుండి 12 వతేదీ ఉదయం బయలుదేరి రాజమండ్రి లో 18 వతేదీ జరుగుసభకు వెళ్లుచున్నారు. కిలాఫతు కార్యదర్శులును, నితర సభ్యులును ఆసభకు తిప్పు రాబోవురు.

గంపలగూడెముమారరాజుగారు రు. కొటగిరి పోలీసు కృష్ణారావుగారు. కడలూరు చెరసాలనుండి యూని 22 తేదీని విడుదలయ్యెద రని తెలియుచున్నది.

భారత ప్రభుత్వమునాగు అవసరములయొడల కవసర
వికాసవలెనయియు భారత దేశమున క్రైస్తవు అధికానులు
తో ప్రకల్పింపవలెనయియు కాని భారత ప్రావిన్సికి భారత
ప్రభుత్వో నే యున్న దనియు నుడువుచుండును.

భిక్షుత్వము

ఆంధ్రదేశభిక్షుత్వభాధికారిపరిశీలనము

జగ్గయ్య పేట ప్రాంతమునందు రామరామ భిక్షుత్వము అభివృద్ధిచేయుచున్నదనటం తెలియుచున్నది. ఇచ్చట కొన్ని మాసములకు పూర్వము దేశసేవాత్మకులగు వేములరంగయ్యగారిచే శ్రీ శ్రీ హరిభద్రవర్తకసంఘము స్థాపింపబడినది. ఏకత్వంభుము వారును తదితరవర్తకులను ఇచ్చట భిక్షుత్వములను వివిధ తయారుచేయుచున్నారు. తుక్కువారము ౫ వారాభివృద్ధి అంధ్రదేశభిక్షుత్వ భాధికారి శ్రీ కాశీనాథుని వాగ్దేవతా వుంతులుగాను, శ్రీ కాలా శ్రీ రామకృష్ణ గారును శ్రీ గోనగుంట వేంకటసుబ్బయ్యగారును, శ్రీ కోల వెన్న రామకృష్ణగారును ముగ్ధానుమనకు విచ్చేరి సాయంబ్రము కి గంటలకు వ్యక్తులకాలకు పోయి సేత సేయు వ్యక్తులను పరిశీలించి శ్రీ గాంధీ సేత కేయలు చూచుకొని మా కలెక్టరుకు కలిగిన యానందమునకు పేరలేదు. సేత గాంధీ సేత ప్రభుత్వమునకు వాల్లెరును ఆశ్చర్యమునందలి సంతసించి, అనేకులతో ముచ్చటించి, సూత్రముగా కలిగింపబడిన వ్యక్తులను సేత గాంధీ కలెక్టరు చుట్టూలాడుములను వారు స్వయముగా చెప్పడం మా కలెక్టరుకు మహత్తునియొక్క వాక్యములు స్ఫురణకు వచ్చినవి.

సాయంబ్రము బహిరంగంభ జరుపబడినది. శ్రీ గోనగుంట సుబ్బయ్యగారు రథస్థులకు వహించిరి. ఆశ్చర్యములపూర్వకంగా సాయంబ్రము పురజనులచే శ్రీ వాగ్దేవతా వుంతులకు సన్మానపత్రము ఒకటి ద్వారాంచియం దుంబడి బహుబుద్ధి. శ్రీ వారు భిక్షుత్వములంభుత్వము కాబడినది. వారును తిరువిథమున పురజనులకు ప్రత్యుత్తరమునంగి భిక్షుత్వ ప్రాముఖ్యమును గురించి చక్కగ నుపదేశించిరి. తరువాత శ్రీ రామకృష్ణగారును, కాతా శ్రీ రామకృష్ణ గారును శ్రీ కాశీనాథుని వేంకటసుబ్బయ్యగారు సభాసభల సభ్యులు కూర్చుని యొక్క ఆది మాంధ్రుడగు సేత గాంధీ ప్రియి కొన్ని ప్రశ్నలపేరి తర్వాత గా ఆ సేత గాంధీ ప్రభుత్వ మనభవించుచున్న సభ్యులను సభ్యులకు వెల్లడిచేసి భిక్షుత్వ మనసోదయ క సేతులకు ఎటుల తీరనోపాధి యగుచున్నదియు నిర్ణయించుచు ఉపదేశించిరి. జయజయ భ్యులతో సభ ముగిసినది.

అదినమే ముగ్ధానుమనందలి దేశసేవాత్మకులగు వర్తకులచే నడియొక భిక్షుత్వ వర్తకసంఘము స్థాపింపబడినది. ఏకత్వంభుము నకు స్థానోత్సవమును శ్రీ వాగ్దేవతా వుంతులచే జరుపబడినది. శ్రీ వారు సదయ సేవమునకు శ్రీ మహాత్మా భిక్షుత్వ ప్రాముఖ్యములను పేరిట వాచకరణ మొనరించిరి.

మఱుదినము దినంభ తారీఖువారు ప్రాంతికాలమున శ్రీ వాల్లెరును సేత్రా, మహాత్మా భిక్షుత్వ వర్తకసంఘముల వారును పురజనులను భాదినగరమును కట్ట నుద్దేశించి స్థలమున చూచి చాల సంతసించిరి. అతిశ్రమమున సేత్రలమునందు భాదినగరమును కట్టపలయునని యత్నించుచున్నాము. అచ్చట నుమారు నాలుగైదు వందల వ్యక్తులతోను స్థాపింపబడినదియున్నాము. త్వరగానే మాయుద్దేశ్యములు కార్యరూపము దాల్చుటకు ఈశ్వరుడు మాకు వైకృత్యాహులు నొసంగుగా!

జగ్గయ్య పేట వారును.

మైసూరు వార్తలు

కర్నాటక సాహిత్యపరిషత్తు వారికి యీ సంవత్సరము నెల ఒకటింటికి 100 రూపములు గ్రాంటు ఇచ్చుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి.

రాజోవు దసరాలో మైసూరునందు జరుగ నున్న 9 వ యేట మహాసభకు మైసూరు మహారాజుగారు 100 రూపములు విరాళ మొసగిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు బి. ఎ. డి. ఎస్. సి. డిగ్రీ తరు విశ్వవిద్యాలయపు డిగ్రీ తో సమానముగా పరిగణింపబడునని ప్రభుత్వము హిందూ విశ్వవిద్యాలయమువారు తీర్మానించిరి. మైసూరులో యీ డిగ్రీలు పొందినవారు ప్రభుత్వములో యం. ఎ. యం. యస్. సి. క్లాసులలో చేరి చదువుచున్నారు.

బహిష్కార నివేదితపు చట్టము బర్మాలో స్వీచి, నెనగుజ్జలయందు అనుబంధం దుంబడునని ప్రకటించబడినది.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ

రెండవ ప్రకటనము

సన్మానసంఘకార్యదర్శిగారు చిత్తూరునందు యీ క్రింది వాయుచున్నారు. సన్మానసంఘసమావేశము ఈ నెల 10 వ తేది సమావేశ మయ్యెను. ఈ క్రింది తీర్మానము లామోదింపబడినవి: 1. ఆంధ్రదేశమునందలి 12 జిల్లాలు ఉన్న వలె స్వీకారమునకు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నుండవలయునని నూచించినవి. రెండు జిల్లాలు నూనలు పంపలేదు. సన్మానసంఘమువారు ఉన్న వలె స్వీకారమునకు గారిని రాష్ట్రీయమహాసభకు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనుచున్నారు.

(2) హిందీ, బహిష్కారమహాసభలకు యీపందిలిలోనే జరుగుటకు అనుమతి యిచ్చబడినది.

(3) ఈసభవారి ఆంధ్రమహాసభ సన్మానసంఘమువారు రున్నట్లు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ ఆంధ్రమహాసభ సన్మానసంఘమునకు కాననసభ్యులకు వి మునుస్వామి నాయుడుగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

(4) ఆంధ్రమహాసభకు శ్రీ ముత్యం చూచునూపాధ్యాయ వేదం వెంకటరామకృష్ణ గారు అధ్యక్షులుగను తిరుపతి వాస్తవ్యులగు బి. బి. రామకృష్ణరాజు, జె. కృష్ణారావు, యం. యం. మోటాచారిగారు కార్యదర్శులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

(5) ఆంధ్రమహాసభ సన్మానసంఘసభ్యులుగ ఎల్లరు చేర బ్రాహ్మణులు.

చిత్తూరు అసోసియేషను ఆవరణమునందు పందిలి వేయబడుచున్నది. పనులు త్వరలో ముగియగలవు. ప్రతినిధులను జిల్లా కార్యకర్తలను సంఘములవారు త్వరలో ఎన్నుకొనవలయును. స్వచ్ఛంద సేవకులు 21 వ తేదిలోగా చిత్తూరుకు రావలెను.

భిక్షుత్వ ప్రచారము 21 వ తేదినుండి ప్రారంభింపబడును. అంబిల్ల పెట్టబడినవారు 15 వ తేదిలోగ కార్యదర్శులకు దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను.

ముచిమిధులగు కృష్ణజిల్లావాస్తవ్యులగు డి. వెంకటవరసింహారావుగారు హరికథరూపముగ గాంధీచూపురి చరిత్రమును లోకమాన్యుని చరిత్రమును చెప్పెదరు. 24 వ తేది మధ్యాహ్నము 1 గంటలకు మహాసభ ప్రారంభమగును.

బాబులన్నిటిని చిత్తూరునందలి సన్మానసంఘకార్యదర్శి గారి పేరట పంపవలెను.

మోసము

అనాథ బాలికల దురవస్థ

దీర్ఘ ఆశ్రాంత్యములందు కొందరు అనాథులగు బాలికలకు కరకాలములను స్థాపించు చున్నామని చెప్పి మోసము చేయుచున్నట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. భక్తచింతలవాడవలె కొందరు దొంగ వేషములను ధరించి అన్నటప్పిట తిరిగి అనాథులగు బాలికలను కరకాలములందుంచి పోషించెదమని చెప్పి వారి తీరికొనివచ్చుచున్నారు. ఈ బాలికలు కరకాలముగ విక్రయింప బడుదురు లేక నీతిబాహ్యులగు కార్యములకు పయోగింపబడుచున్నారు. ఇట్టి మోసపు కృత్యములను రెంటిని వైఖాబాదు పోలీసు వారు జరిగింది అధికారులకు వివరములను తెలియపరచిరి.

కే. శే. బాబు మోతీలాలు ఘోష

బాబు మోతీలాలు ఘోషగారి మరణమునకు చింతిల్లుచు. ప్రభుత్వమును మునిసిపాలిటీయందు భోషలు గారు గావోతీర్మానములపొందిరి. తీర్మాన ముమోదించబడినది. కే. శే. మోతీలాలుగారి భావకర్తలైన ఆదినమ సభ అంతటితో ఆపబడినది.

కేల్కారుగారి అధ్యక్షతను ౫ వ తేది సాయంకాలము కివాళి మందిరమున బహిరంగంభ జరిగెను. భోషలు, కరండికరు, వైద్యు గోతలేగారు మోతీలాలుగారి దేశసేవ ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. వాయుకుని మరణమునకు చింతిల్లుచు తీర్మానము గావించబడినది.

మల్లన్ను నిరసించుటలు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

పరిశీతులు సామన్యముగా మారుచున్నది. హిందువులకులు అంగళ్లను తెరచియున్నారు. మైసూరు సభ్యులకుడ తిరిగింపబడినది. అల్లరులలో భ్యంగముచేయబడిన భవనముల విలువ (భవనములందలి సామానుల విలువ మినహా) 115000 రూపములుగ అంచనా వేయబడినది. మొత్తమువూద దోపిడిగలను, అగ్ని కలగలి లక్షల విలువల భవనములు సామానులు నశించినవిని డిప్యూటీ కమిషనరుగారు తెలుపుచున్నారు. నగరమునందలి 2౫ ప్రజలమునందు మాత్రము మోదనశ్రీలు అగౌరవ పలుపబడిరిని వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

నాతావరణ స్థితి

1922-౩ సంవత్సరం సెప్టెంబరు నెల 11-వ నామవారము.

జిల్లా ముఖ్య కార్యదర్శులు	అంబిల్ల కలెక్టరు	అంబిల్ల కలెక్టరు	అంబిల్ల కలెక్టరు	అంబిల్ల కలెక్టరు	అంబిల్ల కలెక్టరు
కలెక్టరు	కలెక్టరు	కలెక్టరు	కలెక్టరు	కలెక్టరు	కలెక్టరు
కలెక్టరు
కలెక్టరు
కలెక్టరు
కలెక్టరు	88.1	78.0	1.71	29.78	6.02
కలెక్టరు	81.2	66.8	0.24	65.66	20.09
కలెక్టరు	91.1	78.5	...	11.77	5.42
కలెక్టరు	88.4	77.1	0.02	18.19	6.61
కలెక్టరు	89.6	77.7	...	15.02	5.12
కలెక్టరు	89.8	75.4	...	14.60	8.15
కలెక్టరు	88.8	7.2	...	5.44	11.09
కలెక్టరు	90.5	71.9	...	2.30	5.46
కలెక్టరు	94.8	74.1	...	2.27	5.78
కలెక్టరు	98.9	79.3	...	10.04	5.01
కలెక్టరు	98.6	79.1	...	7.39	1.61
కలెక్టరు	92.8	78.2	...	9.97	2.51
కలెక్టరు	98.3	77.4	...	9.90	2.44
కలెక్టరు	92.2	74.0	...	19.51	3.64
కలెక్టరు	91.6	74.8	...	17.73	1.44
కలెక్టరు	91.6	71.6	0.05	8.85	0.97
కలెక్టరు	98.4	78.1	...	5.97	8.09
కలెక్టరు	98.0	78.8	...	9.22	0.77
కలెక్టరు	95.8	5.0	2.45	1.5	1.94
కలెక్టరు	98.8	75.9	...	8.01	1.8
కలెక్టరు	88.8	8.7	...	0.07	1.41
కలెక్టరు	0.25	1.64
కలెక్టరు	88.8	75.8	...	81.86	5.61
కలెక్టరు	85.2	76.8	0.03	72.65	4.72
కలెక్టరు	88.0	5.8	0.14	96.25	12.9
కలెక్టరు	81.5	4.1	0.57	114.41	11.85
కలెక్టరు	81.1	65.8	0.02	9.90	5.12
కలెక్టరు	79.2	64.1	...	8.14	5.95
కలెక్టరు	70.0	62.0	0.15	14.77	15.43
కలెక్టరు	90.8	77.6	...	7.07	8.99
కలెక్టరు	75.8	71.0	0.50	18.90	6.74
కలెక్టరు	83.5	76.0	0.05	99.11	8.60
కలెక్టరు	84.2	75.1	0.32	92.51	...
కలెక్టరు	74.2	76.8	0.19	65.82	3.56
కలెక్టరు	94.7	71.6	0.04	11.18	...
కలెక్టరు	65.4	52.8	0.02	15.72	2.60
కలెక్టరు	65.8	49.1	...	15.61	8.85
కలెక్టరు
కలెక్టరు
కలెక్టరు

కర్నాటకము, నెల్లూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతములందు ముచ్చల సస్యమును ఇతర ప్రదేశములం దొకమాదిరి ను నుండెను మైసూరు, హైదరాబాదు, బొంబాయి, ఇస్కాన్ ప్రాంతములందు అధిక సాధారణముగ నుండెను. దక్షిణము పశ్చిమ ప్రాంతములందు అధికముగ నుండెను. విగిరిన ప్రదేశములందు తక్కువ. దక్కను, నెల్లూరు, పశ్చిమ ప్రాంతము, హైదరాబాదు, పశ్చిమ ప్రాంతములందు వేడిమి అధికము. విగిరిన ప్రదేశములందు వాతావరణము సాధారణముగ నుండెను అధికమైనది లేవు.

ఎస్. ఆర్. యం. నాథుడు.

నాతావరణ కార్యదర్శుడు.

మాంట్యా మెయిలుస్టీ మరు

ఆగస్టు 24 వ తేది బాబులతో 8 వ తేది రాత్రి 10 గంటలకు మాంట్యా మెయిలుస్టీ మరు బొంబాయి చేరెను. ఈస్టీమరు నందే పారిసు మహాసభకు పోవుచున్న మొరార్జీ గ్రాండు విజయగుారు టాంజయ్యగారుండి మార్చిలకురకు ప్రయాణము చేసిరి. మేజరు కెనరలు ఎస్ ఆర్ యం స్పీను (పిసావరు) మేజరు కెనరలు కెన్సింగ్సు (బొంబాయి) కె. సి. రాయ (సిల్వా) గారు యాస్టీమరు నందు ప్రయాణికులుగ నుండిరి.

పంచాయతీ కోర్టు

న్యాయవిరుద్ధమా?

టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు మా కిట్లంటారు:-

గోదావరి జిల్లా అధికారులైన బ్రాకెస్ దొరగారు మొట్టమొదట గాజుపేట ప్రభుత్వం తాలూకాలో సీతానగరము మొదలగు గ్రామాల ప్రజలపై అపరాధపుణ్య విధించి ప్రాముఖ్యత బడసింది. దీనికి తోడు యింకొక ఘనకార్యమును కూడ చేసింది. సుప్రసిద్ధ ప్రచారకులగు దువ్వూరు సుబ్బయ్యగారిని ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష చేయుట కూడ యీ దొరవారి భాగ్యమే! ప్రజలు చెప్పుకొనినది నిజమయితే ఆమెను విడుదలచేయు నలయునని తన ప్రయత్నకారియగు జేతెయి కార్యనిర్వాహక సభ్యుని మాటలను జరుగజేయుగ నిరాకరింప గలిగెను. వీరికన్నటి కంటెను గొప్పకార్యమును బ్రాకెస్ దొరగారు ర్యాలీ పంచాయతీలో చేసిన వారిని కారాగృహమునకు పంపి విస్తార మయిన యశస్సును సంపాదించుటకు ప్రయత్నించిరి.

ఇటీవల మాకు ర్యాలీ వెళ్లి ఆక్కడ పంచాయతీ కోర్టు చేయుచున్న మంచి కార్యమును కఠినచేయుట కనకాశము కలిగినది. సీట్, క్రిమినల్, కేసులలోని రికార్డులను చూచితిమి. సీట్ కేసులలో ప్రశ్న చేయవలయు ఒక రూపాయి. క్రిమినల్ కేసులలో రూపమే లేదు. వ్యాజ్యములు అతి త్వరలో పరిష్కరింపబడుచుండును; కక్షివారులు పీదల మీద దొంగ సాక్షులను సంపాదించుట యందు అనవసరము. ధనమును వ్యయము చేయుటకు వీలులేదని తెలుసు. ప్రతికేసులోనూ తప్పక న్యాయము జరుగుచుండెను; యీ సంగతి ప్రభుత్వపు కోర్టులను గురించి—చివరకు ప్రాకార్యము గలిగి కూడ—చెప్పుటకు వీలులేదు. ఒక కేసులో బండిని యెక్కువ అపరాధించి డకని మీద నేరము మోపబడినది; ప్రతివాది యొక్క వాదము; తనకు వాది అప్పుట్టును, అప్పు ఫలానిగోజున చెల్లింపబడు బండిని యెక్కువ తీసికొనవచ్చునని మాట నిరూపింపబడు, అందుచేత తాను బండిని యెక్కువ వారిమాట చెల్లించుకొనవచ్చును, స్వాధీనము చేసికొనెను. ఈ కేసులో రెండు పక్షములవారికి కష్టము లేకుండగ కోర్టు తీర్పు చేయగలిగెను.

ఇటువంటి కోర్టును బ్రాకెస్ దొరగారు నిర్మాణముచేయుటకు తలపెట్టినారు. ఆ గ్రామములో ఎప్పుడు ప్రజల సభ్యులు కలిగి, సార్వీసు, పోలీసులు, లేకుండనుండేదేవారు. ప్రభుత్వము వారు పంచాయతీ కోర్టును పెట్టుటకు ప్రయత్నించుచేసినారు; కాని అప్పుడకారము తొమ్మిదిగవరకు కూడ సభ్యులగా నుండుటకు సమ్మతించకుండుటచే, వారి ప్రయత్నము మానవలసివచ్చినది. దీని తరువాత స్వతంత్రముగ పంచాయతీ కోర్టును స్థాపించినారు.

అధ్యక్షులయిన వెంకట సంసారరాజుగారికి, కార్యదర్శులయిన వెంకటరత్నముగారికిని నాలుగు నెలల కఠిన శిక్ష విధింపబడినది.

తాలూకా కార్యకర్తల సంఘాధ్యక్షులగు గోప్పగారికిని, సోమనాథరాజు, రామగోపాలము, కృష్ణారాజుగార్లకు మూడు నెలల శిక్ష చేయబడినది. కార్యకర్తల నియామక ప్రకారము వారు సోమనాథరాజును తీసికొనరాదేమో, అపరాధము చేసినందుచే; జైలుకు తయారైరి.

మాకు వచ్చిన సమాచారములవలన వీరు చేసిన నేరమును మేము గుర్తించలేక పోతిమి. ప్రస్తుతమును క్రిమినల్ లాక్రకారము కొన్ని దోషములున్నవి ఒప్పుకొని క్షమింపి, యీలా ప్రజలలో కొందరికే గుర్తించబడుచున్నదని చెప్పక తప్పదు. సహాయ నిరాకరణచేయుటకు న్యాయము చేయుటకు యీలా పనికిరాదు; వారిని అరెస్టుచేసి దీనియొక్క ఉపయోగము. మాటాపురములో పోలీసువారు ప్రజలపై నెక్కి దౌర్జన్యములు చేసిపెట్టిరి, వారికి శిక్ష లేదు; గుంటూరులో నిరపరాధులయిన వాలంటరీలపై శిక్ష చేయబడెను. ఇట్టి దేశమంతను జరుగుచున్నది.

బ్రాకెస్ దొరవారు తమ కఠిన చర్యలవలన యీ ఉద్యమమును అణచివేయ గలుగుదునని సంకోచించుచుండిన వారు కొద్దికాలమునే తమ పొరపాటును తెలిసికొని గుంటూరుని నమ్ముచున్నారు.

ర్యాలీ ప్రజలకు మేముక మాట చెప్పదుము. బ్రాకెస్ దొరగారి దౌర్జన్యములకు వారు భయపడి పూరకుండరని నమ్ముచున్నారు.

పంచాయతీ కోర్టును తిరుగస్థాపించి తమ పనిని కొనసాగించవలయును తిరిగి ప్రభుత్వమువారు కను తెచ్చివో, మొదటి న్యాయకులతోనే వారును అనుసరించవలయును.

ర్యాలీ గ్రామములోనలేనే ప్రతిగ్రామమునందును పంచాయతీ కోర్టులను ప్రజలు స్థాపించుటకు ప్రయత్నము చేయవలసి నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఖద్దరు ప్రదర్శనము

చిత్తూరువందు గూడనున్న ఆంధ్రసభలలో బాలు 21 తేదీనుండి ఖద్దరు ప్రదర్శనము జరుగును. శుద్ధమైన ఖద్దరు ప్రదర్శనమును జేయవలసినవారు స్వయముగ వచ్చి బట్టలను ప్రదర్శింపవచ్చును. లేక ఖద్దరు తాఖాధికారి నగునాకు పంపిన నేను ప్రదర్శనము గావించును. పంపదలచినవారు 15 వ తేదీ లోపుగ ఈ క్రింది చిరునామాకు బంపవలయును.

కా. నాగేశ్వర రావు, 7. తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

జెబవాడ మ్యునిసిపల్ వ్యవహారములు

(టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు)

క్రీస్తుక కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు జెబవాడ మ్యునిసిపల్ వ్యవహారములను గురించి, 12 వ తారీఖున కానన నిర్మాణసభ మాడినప్పుడు, స్థానిక స్వపరిపాలన తాఖాధ్యక్షుల యిన మంత్రిగారిని కొన్ని ప్రశ్నల నడుగుదును ప్రశ్నించి వారు ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానమే రీతిగ నుండునో—అపుడందులో, కాదుదునో, లేక తప్పని ఒప్పుకొందునో ముందుగా చెప్పట కనకాశములేదు. ఈ ప్రశ్నలవలన, సమాధానములవలన, ఏమి లాభము కలుగునన్నదో కూడ చెప్పవలసి పడెను. చైర్మను ఎన్నిక ఏమైన దిగ్గరకు రాగలదా? ఏమాత్రము సంభవమని నమ్ములేదు. మంత్రిగారు నియామక స్థానములను పూర్తిచేయు నన్న ఎన్నిక జరుగుదు. ఈ గోజులలో నియామక స్థానములకు మునుపులను ఏన్నటువంటి చాలా కష్టమయినది. మంత్రిగారికి ఆపూరితా ఎవరు ఎవరోకాడ తెలియదు. రామలింగారెడ్డిగారి ప్రశ్నల యీ విషయమును గూర్చి ఏ సహాయము చేయజాలవు. నియామక స్థానములు ఎందుకు ఖాళీగా నున్నవో ఎవరయిన చెప్పగలరా? చైర్మను ఎన్నిక యింకను ఎందుకు జరుగలేదు? మంత్రిగారి వింతచర్యలకు అంతు లేనట్లున్నది. లాడుకు వారిగారు సంస్కరణములనే తీసివేయుచుచుని భయపెట్టుచుండగా, మన మంత్రిగారు స్థానిక స్వపరిపాలనా మాత్రము లనేమంట గలుపుచున్నాడు.

బాలభారతి - పునరుద్ధరణము

బాలభారతి యను పేరున ఆనంతపురమున 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెలనుండి ఆనంతగిరి పేరవార్య కవిగారి సంపాదకకర్తమున వారపత్రిక ప్రకటింపబడుచుండె, దత్తతంబలములందు కార్యకర్తల ప్రచారము సహాయనిరాకరణ ప్రబోధము గావించుటకు శక్తికొల్పించి బనిజేయుచుండినది చదువరు తెలిసికొంటే యందురు. కడచిన దిశంబరు నెలలో పత్రికాధిపుత్వ ప్రకటన జరిగెను, వెను వెంటనే నిరాకరణాద్యవిషయమున కధికారులు కవిగారికి 4 మాసముల కఠినశిక్ష విధించుటయే గాక పత్రికను గూడ నణచివేయు నుద్దేశముతో డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు బాలభారతిను ద్రవ్యములను పైరు 1000 ధనాదుల గోరుటచే పత్రికా ప్రకటన మాపివేయవలసి వచ్చెను. ఏప్రిల్ నెలవరకు కవిగారు విడుదలయైనను వారిజేవా సహాయకర్త సిక్కియందుండుటచేతను గృహసంబంధమైన కొన్ని కష్టములు వారిని జుట్టుకొనటవలనను 2 త్రితమ ప్రకటింప నాలస్యమైనది. మంత్రిగారి సహాయము మార్చుకొంటుంటే డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు దమ జేసుకొంటియుత్తరస్థినిపు డుపసంహరించుకొని యుండుటచేత పత్రికా ప్రకటనకు దీర్ఘమును చుడ తగిలినకాదుకే తరువాతను ఆర్యోక్తి కనుసరించి కవిగారిజ్యేష్ఠభ్రాతలగు ఆనంతగిరి రామమూర్త్యుగారు కానకాశముల ఆమావాస్యవాడు పరలోకగతులైరి కవిగారిని కష్టములలో నైనను దమ సహజ ప్రయత్నములతో వీడక బ్రతికిన ఆశ్చర్యజనకమున మొదటిభక్తవారమున ప్రకటింప గృహస్థియులైయున్నాని తెలుప నెంతయు సంతోషము కలుగుచున్నది.

తుంపర్తి సంజీవరావు

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇట్లుకడకనే తెలుగు మార్పులందు నేర్చుకొని భాషానికేమియిచ్చును. దీక్షమున కొక గంట పని. “ప్రాచీన కృష్ణుని విమర్శ సువాచిత్త సంపించి!”

(18) ఇకాశక్తిమూర్తి బ్యూరో, కాకినాడ.

జగ్గయ్య పేట

(ఒక విశేషముండి)

శ్రీ బజాజ్ ఖాదీస్టోర్సు

సెప్టెంబరు 7. —వై నామశేషముతో ఇంటి నొక కంకెని ప్రారంభింపబడినది. ఇందు కుద్ధఖద్దరు బట్టలు మాత్రమే తయారచేయబడును. కార్యకర్తలకు సుపరమవికృతించిన యింకొకను. నూరువర్గములనేత పని చేయించుటకు గాను ఏర్పాటు చేసినారు. ప్రస్తుతము సన్నెంతువర్గములు వచ్చినవి. చిత్ర విచిత్రములైన అంచులతో, సోపకులు కండువలు నేయించుచున్నారు. కాశ్మీరు అంచు ఖద్దర్ లాటువారు, చౌకములు, చేతికూమాలూ మొదలుగా గల అద్దకపు సరకుకూడ తయారగును. సన్న, ముతకరకములలో కూడ తయారగును.

మొసారం

ఇంటి మొసారం పండుగ బాగుగా జరిగినది. హిందువుల నేతులు కూడ మహమ్మదీయ సాదగులయొక్క యుత్సవములందు పాల్గొని హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులకు కలెడిచేసిరి.

హాజీ మొ ప తి

క్రీస్తుక బామ్మకంటి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు ప్రకటించిన వ్యాసమును దిక్కించితిరి. ఇంతకర కన్యరను (హాజీ మొ పతి) వైద్యములోని ముఖ్య గ్రంథములను తెలిసించలేను. మెట్టి రియా మెడికాను ప్రకటించుట మంచిదని నా ఆశ్చర్యము. 1908 సం॥—“హాజీ కల్లెన్డ్రు జఫ్ హాజీ మొపతి” మెడిసిన్సు. అను చిన్న గ్రంథము కే. కనీసం అందు కంపెనీవారికలన కృష్ణాజిల్లా యందలి పాలయూరు గ్రామమున ప్రకటింపబడినది అందులో స్వల్పముగా సంగతులు వ్రాయబడినది వారిఖరీదు 0-2.0 మాత్రమే ప్రోత్సాహముల చేపండున వారంతటితో ఆ గ్రంథములను ప్రకటించుట మానిరి బుడగులోని సరస్వతీనికేతనము వారు Tissue Remedies అనే గ్రంథమును తెలుగులోనికి భాషాంతరీకరణ మొనర్చిరి.

కె. బి. శర్మ, డాక్టర్
ఏ లూ రు.

దీనబాధు వేంకటరత్నం నాయుడుగారు

మహారాజ శ్రీ ధర్మపతి వేంకటరత్నం నాయుడుగారి రాబోవుమహిమార్తమహాత్మ్య యేర్పాట్లు సుదర్శనమున కొన్ని సూచనలు చేయుచున్నాను. (1) వ్యాధిగ్రస్తలు, అంగదౌర్బల్యము పలికులు, ఆగు బీదలకు నాయుడుగారి పేర నొక శరణాలయము కాకినాడ పురమున నెలకొల్పవలెను. (2) సంఘసేన యొక్క ట కొకనమితి కాలేజీనాడ కాకియూ జేర్చువలెను. ఈ సమితి వారే వైశాలయమునకు ధర్మకర్తలుగ నుండవలెను. (3) కాకినాడ పురజనుల యుపయోగార్థమై ధర్మగ్రంథాలయము స్థాపించవలెను. (4) మద్రాసు క్రిస్టియన్ కాలేజి యెదుట మిల్లు స్టాట్యూయన్నటులు, నాయుడుగారి స్టాట్యూకూడ కాకినాడ కాలేజియెదుట పెట్టించవలెను.

ఈ నాలుగు సూచనలలో మొదటి మామను నాయుడుగారిహృదయమున కెంతో ప్రీతికరములు. వాల్తరదాని విషయమై ‘కేటో’ యొక్క ప్రత్యుత్తర మిచ్చును.

వజ్జీపూర్తి సహాత్మ్యము దిగ్విజయమైతి. నాయుడుగారి కిష్టముల నేర్పితిమి, అభిమానులు, మొదలగు వారందరు శక్తికంపనలేక సకలప్రయత్నములు చేసియొద్దదేశపు రాక్షసు బాజానెను తిగిరితిని గౌరవించురని ప్రార్థించుచున్నాను. ఇంతకంటె సుత్తిపర్తి కార్య మింకొకటుండవోడు.

గార్ల పాటి రాధాకాంతరావు.

హిందీ ప్రచారము - ఆంధ్ర దేశము

జెజవాడ

జెజవాడలో హిందీ ప్రచారము చాల మెల్లగా జరుగుచుండెను ప్రచారము బాగుగ జరుగుచున్నది. కొలదికాలము లోనే చాలవంది హిందీ మాట్లాడ ప్రాంతంబిది. జెజవాడ పురవాసులు ఇంకెవరో తృప్తినిండక ప్రతి నమస్కరమున కమలమునుండి హిందీ ఉచ్చరింపవలెను. అప్పుడే 'హిందీ' శేషమయ్యెక్క రాష్ట్రభాష కాగలదు.

మల్లారావు

ఈ గ్రామము చిన్నదైనను బహుశృంగారముగా నున్నది. కృష్ణానదీతీరమునం దున్నది. ఇచ్చట ప్రముఖ హిందీ శిక్షకులు కొనుటకుగాను యెక్కడ యుత్సాహమునై యున్నాను. ప్రచారమున శ్రమింపబడుచు వీరు చాల వంది యెక్కట్లు చేసినారు. ముందగనే వీరు దాదాపుగా శంకుంధుల రూపు ముఖ వసూలు చేసియుండిరి. ఇప్పుడుకూడ చదువుకొనువారి యెద్దనుండి వేతనము పుచ్చుకొనుట లేందున వీరసాదలు చాల సౌకర్యముగా విద్య నభ్యసించుచున్నారు.

రాజమహేంద్రవరము

శ్రీమాక పండితులగు హృషీకేశ్వరగారి రిచ్చటికిండి వెల్లిపోయినప్పటినుండి హిందీ ప్రచారము కొద్దిగ కఠినమైనట్లు కన్పట్టుచున్నది. ముఖ్యకారణ మేమనగా యింత గొప్పపట్టణమున ఒకే అధ్యాపకు లుండుటకల్లులే రాజమహేంద్రవరము నుండి హిందీ ప్రచారమునకై యింతవరకు కొంచమైనను ద్రవ్య సహాయము లేకుండుట కూడ శోచనీయము. జాతీయపాఠశాల అధికారులుకూడ యంతవరకు మానము భరించియుండు యట్టి స్థితిలో యెక్కడనుండి ప్రచారకులను యేలాగున వుంచ గలము. రాజమహేంద్రవరమునందు కనీసము నలుగు ప్రచారకులను వుండుటకు పురజనులు ప్రయత్నించు చేయవలెను.

పితాపురం

ఇచ్చట గత వర్షము చాలా మంచిపని జరిగి యుండెను. ఈ సంవత్సరము ప్రచారకుడు యీ సెప్టెంబరునెల ప్రచారక పరితుల ప్రవేశించుదురు గాన వారిని యెక్కడవని చేయ కలదని నియమించియున్నాము. పాఠశాలలో చదువు బాలులందు హిందీ శిక్షకులునుటకుగాను పుత్తూరు మెట్కూరు గానించుచున్నది. పితాపురవాసు లెల్లరు హిందీ ప్రచారము నిమిత్తమై ధనసహాయము చేయుదురుగాక!

విజయనగరము

విజయనగరముందు హిందీ ప్రచారము చేయుటకై ప్రయత్నములు యంతవరకు ప్రచార కార్యాలయమువారు చేయ కుండిరి. హిందీ ప్రచారమునై యిచ్చట గొప్ప కేంద్ర మేర్పరుటకు చక్కని యేర్పాట్లు చేయవచ్చును. ఇచ్చట చాల మంది 'హిందీ' మాట్లాడగలరు. ఇచ్చట చాలమంది హిందీ స్వయంగానే కృషిని ప్రచారక పరితులమై యువురు సిద్ధముగనే వేచియున్నారు. ఇచ్చట యోగ్యప్రచారకుని నియమించుట అత్యవశ్యకమై యున్నది.

పటాసా

హిందీ విషయమునందు యీ చిన్న గ్రామము వెనుదీయలేదు. శ్రావణము పడునొందు గంటలు స్వయముగ వేదము కొరకు పాటుపడుచు రాత్రి హిందీ భాషను స్వయముగ నేర్చుకొనడమే గాక యితరులకు నేర్పించున్నారు. కి గంటలు మొదలు 10 గంటలవరకు హిందీ భాష నేర్పుటకై ఏర్పాట్లు చేసియున్నారు. వీరియొక్క యుత్సాహమునకును, హిందీ భాషయందుండు ప్రేమభావమునకును వందనీయులు. పటాసా ప్రజలకు హిందీ నేర్చుకొనుట ప్రధానకర్తవ్యమై యున్నది. ఉచితముగా పాఠములను నేర్చుదురు.

సూర్య ౧. విజయనగరము పంపనమచి కూచిపూడి వాస్తవ్యులు మ-రా-శ్రీ రామకృష్ణ శాస్త్రిగారి ప్రశ్నిన కొలది రోజులక్రిందట ఆంధ్రపత్రికలో నూచించిన విషయము జ్ఞాపకము వచ్చెను. నేను కూచిపూడి వాస్తవ్యులతో వారు స్వయముగ విద్య నేర్చుకొనుటయే గాక యితరులకు గూడ నేర్పించుచుందురుగాక యని యెప్పుడుంటిని. ఇందువై శాస్త్రి గారు యీ ప్రచారము ప్రవర్తింపజాల మని ఆశీర్వాదించిరి. వాయొక్క దృఢవిశ్వాసము యిట్లు కాగలదని స్పష్టమైనది. ఎవరైతే యిట్లు కాజాలదని తలచెదో వారు స్వయముగనే విజయనగరం పటాసా వెళ్ళి చూచెదరుగాక! ముఖ్యముగా చదువు చెప్పవారియందును చెప్పించుకొనువారి యందును ప్రేమభావ ముండుటయే గాక త్యాగకీలకై యుండవలెను. బ్రహ్మ గురువు మెంటు నూటయేబదిసంవత్సరములనుండి నూటికి వీరివంతులైనను తయారుచేయలేదు. మేము యింత కొలది ప్రచారకులవై ఆధారపడియుండినను యింత గొప్ప వికారమైన శ్రేణునందు జాతీయ భావయొక్క ప్రచారము యేలాగు చేయగలము? ప్రచారకులు ప్రజలకు మార్గదర్శకులై సహాయము చేయగలరు. ప్రజలు స్వయముగ కృషి నల్పవలయును. స్వయముగ కృషి చేయువారికి ఈశ్వరసహాయము తప్పక గలుగును.

సూర్య ౨. ప్రజలు పరితుల నడిచి యుత్తరము కావలెనని కోరుచున్నట్లు వెక్కువొట్లనుండి నూచనలు కానించుచున్నవి. ప్రచారకులుకూడ అధికముగా విద్యార్థులను పరితుల తయారుచేసి పంపుట అధికకారవ భరి తలంచుట కన్పట్టుచున్నది. నేను ఒకచోట హిందీ అయిదురోజులనుండి విద్యార్థులకు ప్రారంభించి పదియేడన సెప్టెంబరులో జరుగుచున్న పరీక్షయందు ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రచారకుడు ప్రయత్నించుటను మాచియున్నాను. సుమారు యిరువది కేంద్రములలో మూడు నాలుకేంద్రములందు మాత్రము కొద్దిగ కృషి నల్పి హిందీ సుమారుగ మాట్లాడుటయందు వృద్ధికొనించుచున్నది. ఎవరైతే తమకన్నము మార్చిలో పరితులం దుత్తరమునాగో వారిప్పుడు ఒకమూలైనను మాట్లాడజాలకున్నారు. ఈవారు పరితులం దుత్తరమైతే ఏలాటి ప్రయోజనముందునో గమనింపుడు. ప్రజలు యెక్కువ యుత్సాహముతో చదువుదురనే యుద్దేశ్యముతోనే మొదలిడితిమి. ఆంధ్రకార్యాలయము యీ యుద్దేశ్యమునున్న యీ రీతిని ఒప్పుకొనజాలరు. ప్రచారకులు వారి విద్యార్థులకు మాట్లాడుట నేర్పించుటయందు ప్రయత్నము చేయుదురుగాక! ఎచ్చటినుండి తక్కువవంది పరితుల ప్రవేశించి ఎక్కువవంది మాట్లాడుటకు నేర్చుకొనెదో ఆ ప్రవేశమునందే ప్రచారము జరుగగలదు. దానిఫలము వారె యను భవించగలరు. ప్రచారకులు పరితుల ప్రవేశించువారి నే తయారు చేయుటయందు ఎక్కువ సహాయము వృథాపుచ్చుటచేత యితరులకు చాల హానిగలదుగ నున్నది.

సూర్య ౩. ఆంధ్రపత్రికయందు ఆగస్టు 11-న కేరళ వ్రాసిన విషయముల మార్పు:—

రాజమహేంద్రవరములో కేరళ నొంది మూడవదేశము నందు నెల - కి 15-0-0 చొప్పున పని చేయుచు హిందీ ప్రచారక పరితులందు ప్రవేశించువారికే రై ఆఖర్లు యివ్వబడును. ఇతరులకు యివ్వబడవు.

నెల్లూరు } రాంభరోసే, మేనేజరు,
29-8-22 } ఆంధ్ర హిందీ ప్రచార కార్యాలయము.

*** * * * *
చాలాపదేశములలో పుస్తకమువీడ వ్రాసియుండు ధర కంటె అధిక వెలకు పుస్తకములు విక్రయింపబడుచున్న వని చెప్పవలసివచ్చెనుచులకు మిక్కిలి చింతించుచున్నాము. పుస్తకమువై నున్న ధర ప్రకార మముటకుగాను ప్రచారకులకు నూటికి ఇరువది రూపాయలచొప్పున కమిషన్ ఇయ్యబడుచున్నది. పుస్తకములవై నున్న ధరకంటె అధికముగా నమ్మించారకి కమిషన్ ఇయ్యబడదు. హిందీ ప్రచారమును పరిశుద్ధతకు తీసికొనినచుట్టుకు ప్రయత్నించుచున్న జనసమూహమునకు మా వ్యాపక పూర్వక ధన్యవాదములు ప్రచారకులు కార్యాలయము నుండి వేతనమును పొందుచున్నారు. వారు పుస్తకములవై వీరిధమైన లాభమును గడింపరాదు. మా ప్రచారకులకు ఎవరను వీరిధమైన అధిక సహాయము చేయకలదురుగాక. ఎవరైన హిందీ ప్రచారమునకై సహాయము చేయదలచిన ఆంధ్రహిందీ ప్రచార కార్యాలయము నెల్లూరు కు పంపుడు లేకున్న ప్రచారకులయొద్దనుండి తమతమ చందాలకు రిసీటులు తీసికొనుదురుగాక. ఇంతవరకు ప్రచారకులే లేవోట్లు ఆంధ్రదేశమునం దనేకములు గలవు. అచ్చటనున్న కాంగ్రెసుసంఘములు తమ అధీనులలో పదియపా యలవిజులకు పుస్తకముల తెప్పించియుండి ఆతనసమయవారికి పూర్తివెల కమ్మి వారి అసహాయులు గడవెదరిన మనవిచేయుచున్నాను. ఇట్లు చేయుటకు హిందీ ప్రచారమునకు హిందీ నేర్చుకొనను దేశ్యము గలవారికి పూర్వపూర్యము చేసిన వారనడురు ఇప్పుడుమాకద్ద శ్రీయంత హృషీకేశ్వరగారు వ్రాసిన చాలమంచి హిందీ తెలుగుప్రబోధని కలదు. తమంతట తాము హిందీ నేర్చుకొనదలచినవారికి ఇది మిక్కిలియోపయోగకరము. దీనిని మొదటనుండి చిరవరకు చదివినవో తపాధ్యాయుని యవగరము లేయే హిందీయొక్క సాధారణజ్ఞానము పొందగలరు. కాంగ్రెసు సంఘములు గృహభిని ప్రతులను తమ అధీనునందుంచి ప్రజాసమూహమునకు హిందీ నేర్చుకొనుటకు చేయూత నొసగునని పొంబారం ప్రార్థించుచున్నాను

రాంభరోసే

శుద్ధ ఖద్దరు

అంగలూరులో తయారయ్యే యావత్తు ఖద్దరు గుడివాడలో నున్న శ్రీ స్వదేశీవస్తునిలయం వారి నద్ద మాత్రమే దొరకును గావున ఆంధ్రరాష్ట్రములో నున్న వర్తకులు గాని అభిమానులు గాని వై వారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

జాతకరత్నము

అభ్యుదయ 1

PART 1
జన్మశత్రుము పుట్టినదేదే శత్రు మున్నగునని లేకయే సంశయ భరితములను కార్యకర్త రిడింగతో సహా యెన్ని సంశయములకైనను జ్యోతిషముని సహాయము ఆక్కర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భజము, సంకానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాతకములకు మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీని వెల రు 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే వలయునో జాతకములు సరసమైనవరకు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖరకోట, వికాఖట్టుంజిల్లా.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్య శిక్ష్యర్యములకు మౌఖిక
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చీనాబజార్, మదరాసు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొత్తమై ఆనుభవసిద్ధమగు 600 చిత్రములను తెలుపు సద్బంధము ప్రతియంట నుండదగినది అందరుచేయదగిన మందులు 1కి 1-4-0 (2) 2కి 0-8-0
ఆరోగ్యదృష్టము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను, మామీచును, తప్పక చదువ దగినది 1కి 0-6-0 2కి 0-4-0
ఆయుర్వేదచరిత్ర:— ఆరోగ్య, వైద్య, శారీర, నిధాన వస్తుగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుస్తక. మారిది యుచితము చందా రు 2-8-0
వైదిని ఏక కాలముందు కోరినవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము. ఆయుర్వేదగ్రంథముండలి, వెలిదేపి. (నెల్లూరు జిల్లా)

కావలెను

రాదేపుత్ర మునిపాలిటికి చేరిన మధ్యమతరగతి పాఠశాలకు వి. ఏ. ఎల్.టి పరితుల తేరిన ఒక యువకుడు ప్రధానోపాధ్యాయ పదవికి 1-10-22 తేదీ నుండికావలెను. శీతము నెల 1కి రు 70-2-90 లు చొప్పున యివ్వబడును. యోగ్యతాపత్రకలతో సహా దరఖాస్తును 15-9-22 లోపుగ ఈదిగున చేవ్రాలు చేసిన అభ్యసరుగాకి పంపుకొనవలెను.
రాదేపుత్ర } ఎం. పి. రంగప్ప
16-8-22 } చేర్చున్

(873) "కాంతామదహరణి"

ఆనుయోగాని వైర కాశ్మీరప్రచారము తయారయిన, ఇంగ్లీషుపుస్తక విద్యమైన తేనెయ్యము. దీనిని నీచించుట, నిష్కర్తవ, తేనెకర్తవకుండుట, స్వప్నమును స్థలము, రతిజా కీర్తిస్థలము, కాశ్మీరము లాగుట, పోగొట్టి నిర్ణయావక శుభము నిచ్చును. నీగృహముయ యేల సిద్ధ పడెదవు? దీనిని నీచించి స్వర్గశుభములను పొందుము. పథ్యములేదు. పరితులేనీ చూచిన మీకే తెలియును. నెల 1 దెబ్బ 4-0-0
ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూ 8-0-0 మాత్రమే.
తామరవంద్య:— శేష తామర, గజచర్మము, తామరలత 6 అణాలు తపాలాచీట్లు పంపిన ఉచితము.
ఆమోఘము
ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం.
8888 } కొత్తపేట పోస్టు (గోవానజిల్లా)

తెలుగుమనివారిణి (157)

చర్యమువైనుండు తెలుగువచ్చు వైభావవలన భూమిగా 8 దినములలో నయమగును. మద్ద వనమాలికలచే చేయబడిన ఈ పోషకము ఋషీశ్వరునిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానినో ధరకు రెండింతలు చెల్లించుదును. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో సహా రు 8. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాసవలెను.
HAKIM ABDUL HAJI.
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. G. O.

జూ బు లు

కలితీభద్రుల హెచ్చరిక

తునితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘపు అధ్యక్షుడు కార్యదర్శి పంపిన లేఖ ప్రకటనార్థమై వి. చక్రవర్తిగారు మాకు పంపుచున్నారు.

చెన్నపురి జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి.

అయ్యా,

తునితాలూకా కలితీభద్రుల అధికముగ తయారుకాబడుచున్నది. ఆగుడ్డలను సృచ్చుచును ఖద్దరు అని చెప్పి ఇతరసంఘములందు అమ్మవలయునని వర్తకులు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘమువారికిద్ద పొందినట్లు తప్పు సృష్టికెట్లునూడ వుట్టించుచున్నారు. దీనివారికి దీక్షిణజిల్లాలకు అధికముగ ఖద్దరు గడ్డలు పంపబడును. కావున ఇచ్చటనుండి వచ్చు గడ్డలపై కాంగ్రెసు కార్యదర్శి లగు క రంగాచారి లర్. కేశవను గార్ల వేవాళ్లు ఉండిన కుద్దరుగు ఖద్దరు అని తెలిసికొనవచ్చును.

రాజోలుతాలూకా రయితులకు హెచ్చరిక

తునితాలూకాలో కొన్ని గ్రామములలోనే ప్రత్తిసాగు చేయుచున్నది. ప్రత్తి ఎక్కువగా సాగుచేయకపోవుటవలన ప్రత్తిభర వివరముగా హెచ్చుచున్నది. ఇందువలన కద్దరుఉత్పత్తి మహ్యపి బాగుగా జరుగటకు వీలు లేవన్నది. ప్రత్తిని త్వములు నాటుటకు ఇదితగినకాలము. ప్రత్తి స్రవగు విత్తములు తాలూకా రయితులకు అందుబాటులో నుండుటకుగాను, రాజోలునందు స్వరాజ్యకార్యాలయము, కంబోదీయాప్రత్తిని త్వములు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నుంచబడినది. కావున యీతరణము వర్గభుచ్చక అందరు రయితులను, అందు ముఖ్యముగా నగరంజిల్లాలోని రయితులను, ప్రత్తిని విఫలముగా సాగుచేయుదురుగాక యని హెచ్చరించుచున్నాను:—కార్యదర్శి, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము.

మాడుగుల

మాడుగుల, 4-7-22:—మాడుగుల స్టేషను దోచిపట్టుటం ప్రవృత్తికలలోకలను. అదియెకరు వ్రాసిగో పోరపాటు. మాడుగుల చాలా కాంతియంతముగానున్నది కాని పోలీసువారు చాల మంది యిక్కడకు చేరినారు. వి. జి. గారు కొంతరిజర్నల్తో నిన్ను నే ప్రవేశించిన రు. నేడు యుదయమే కొండలలోనికి వారు వెళ్లిరి. ఉదయము కొండలీ ఘరానామనుష్యులను దమ్మని. వి. జి వారు కబురం పి రి. నా కు ను పం పు ట చే నేనును వెళ్లితిని. నా గాంధీ బోపి చూచి నాలోనిదముగా ఆ సంబంధముగా ప్రసంగించి యూ ఇంజర్జి నెన్టు రానకల్ అని నారు. మీయెడ నాకు పర్జి నెన్టు ఉండెనక్కర్ లేదని బదు లాడితిని. అందఱతోనూ చాల అనంతకగా భాషించి అందఱు నీదముగా తిట్టిరి. నాగాంధీబోపి విసిరిరాటువైచిరి. కోప మతో నన్నా ప్రహించి కొట్టుటకు వచ్చిరిగాని యేకాణముచే తనో వ పోతుని నామోచ్చారణ చేయుటచే కలిగిన కాంతము తోవారు చల్లడిరి. గ్రామములో విశేషములులేవు. నేనిన్నా శ్లకు నిజముగ మహాత్ముని యనుచున్నా.

ఇ. చి. య. నా. శర్మ

ఇందుచే నేను కేజీకి విభాఖపట్టణము రామానితిని. (అసలుకు సరియైన నకలు)

ఈవైకార్డు (బులు) మాకు వ్రాసిన మ-రా-రా భమిడి పాటి చినయజ్ఞనారాయణశర్మగారు మాడుగుల యూనియను నకు చెరుమెక అఖిలభారతజాతీయోప సంఘమున విజిన్సి పరుమున సభ్యులు.

మరి కొందఱరామస్వామి

విభాఖపట్టణ జాతీయోపసంఘ కార్యదర్శి

రైల్వే పోరంబోకుభూముల సాగుబడి

యధ్యసమయమునందు రైల్వే గయాభూములయందు 3 సంవత్సరములవరకు ఆహారపదార్థములను పండించవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు 1919 సంవత్సరం జులై నెలలో ఉత్తరవొస గిరి. ఈ ఉత్తరువు 1922 సంవత్సరం జులైలో అంతమొందును ఇట్లు సాగుబడి ఆగుచున్న భూములలో ఇంకను రెండుసంవత్సరములు పంటలు పండించుకొనవచ్చు నని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. (ప్రచురణసంఘము)

ముత్యాలపేట హోస్కూలు, నాజ్యయ సంఘము:

ఈ సంఘపు ఆంధ్రభాషాచారి యాజమాన్యమున 11 వ తేది సోమవారం సాయంకాలము 4 గం 45 నిమిషములకు న్యాయదీక్షిణంపాదకు లగు కొట్టి రాఘవయ్యనాయుడుగారు ఆంధ్రవంశరచన గురించి ఉపన్యసించెదరు. వ్రేసిదెన్ని కాలేజి పండితు లగు అక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

హిందీ పాఠశాల డిక్షనరీ

వెల (రూ 1-0-0) ఒకరూపాయ.

ఇది హిందీ నేర్చుకొనవారికి, వర్తకులకును, యాత్రికులకును సుమస్తమైనవారికి, సర్వదా వెంటనందవలసిన గ్రంథము. అక్షరాలు కొరటచేతను, కొలదివ్రతులే యుండుటచేతను వెలలలో ప్రస్తుతము ఈ క్రింది మాధ్యులు చేయబడినవి.

ఒక్కమాత్రం 3 ప్రతులు కొన్నచో రు 2-12-0

5 ప్రతులు కొన్నచో రు 4-8-0

5 ప్రతులకు మించి కొన్నచో నూటికి 15 చొప్పున కమిషను నిచ్చెదము. పుస్తకములు కావలసినవారు వెంటనే తెలుపవలెను. ఆద్యమైన లభింపు. అడ్రెసు:—

పి. ఆదినారాయణ శాస్త్రి,

10, ఆర్యగంజే, ట్రస్టి కేసు - మదరాసు.

కావలెను

తాడిపత్రి మునిసిపాలిటీకి చేరిన వ్యవసాయపరిశోధన పాఠశాలకు గ్రామియు, డ్రీల్లు ఈ రెంటిలో లెజిస్లేటు పొందినట్టి ఒక ఉపాధ్యాయుడు 1-10-22 తేదీనండి కావలెను. జీతము వెల 1 కి రూ 30-1-35 చొప్పున యియ్యబడును. యోగ్యతా పత్రికలలో సహ దర్శిగాను ఈ దిగువ వేర్వాలచేసిన ఆఫీ సరుగారికి 15-9-22 తేదీలోగా పంపుకొనవలెను.

తాడిపత్రి 16-8-22

ఎం. పి. రంగప్ప చేర్మన్

ఒకమారు చదివిచూడుడు

తప్పని గుణములు! కొనుడు!! పరిక్షింపుడు!!!

ఆయుర్వేద పంచరత్న ములలో

నొకరత్నము

ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, విడువని జ్వరములకు, విడిచినప్పు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు, సామాన్య జ్వరములకు, మలేయాజ్వరములకు, క్రిమికిటకాది జ్వరములకు, విషమజ్వరములకు, సన్నిపాతజ్వరములకు, దోష జ్వరములకు ఎంతయేల! సర్వవిధజ్వరములకు బరిమాన్య ఉత్త మోత్తమ యావధిరాజము, కర్మయనా పుచేయని సమయమున "మీచిరటా" మంచి పుచేసినదని ఆంగ్లవైద్యులు మెచ్చి యున్నారు. వైద్యుని సాహాయములేకనే స్త్రీలు, పురుషులు నాడవచ్చును. బాలురకు ఇవ్వవచ్చును. సదా ఆంక్షాపదము లనే నాడువారు దీనిని వాడి "ఎట్టి ఆపాయములేని జ్వరవారాషధిరాజము" ప్రశంసించియున్నారు. చిట అజీర్ణము, ఇంక కేక న్యాధుల వారించును. కేటలాగు ఉపశమము. అగమము, మశాయము, కన్నదభావ మాకు తెలియదు. తెలుగు, ఇంగ్లీషున వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత

బి. శ్యామసుందర రావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేదవృద్ధులయము, బరంపురం, పంజాం జిల్లా.

అపూర్వ రాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
- 3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యపతాకము " 1 0 0
- 6. సంస్కారణి " 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యధ్వజము " 0 12 0
- 8. స్వరాజ్య రథము " 0 8 0
- 9. గాంధీ మహోదయము " 0 8 0
- 10. ఆలీప్రభుతులనిర్బంధము " 0 10 0
- 11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
- 12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాను) 0 6 0

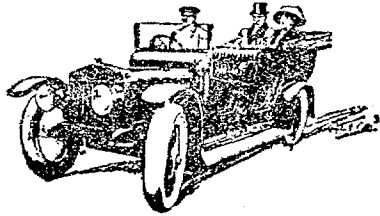
అధికదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు మావద్ద దొరకును.

(402)

ఉపేంద్రప్రచురణాలయము,

17, నారాయణ మొదలిసిద్ధి, మదరాసు.

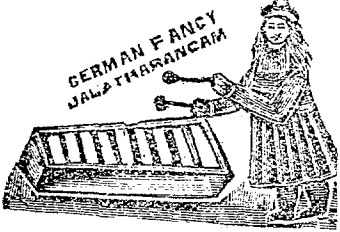
గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు పై సెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

జర్మన్ ఫాన్సి జలతరంగమును సంగీతవైఖ్య ప్రపంచము సంవెల్లరకును సంగీతముయొక్క విలువ తెలిసియె యున్నదిగా! ఈనూతనపు వాయిద్యమును జలతరంగము వలనే రెండు పుల్లలచే వాయింపగా చెప్పలకతి నునోహరముగను యింపుగను యుండును మరి యు ఇందలి విశేష మెద్ది యనిన 12 తియ్యని నాడములను పరికింపవచ్చును.

స్త్రీలు, పురుషులు బిడ్డలెల్లరు దీని నుపయోగింపవచ్చును. ముఖ్యమునా బట్టవాండ్ర కిది ఆకర్షణ దాయకముగా నుండును. సంగీతపాఠ మహాశయాలారా! ఈ మంచితరణమును యేమరకుడు. ఈవాద్యమును వెంటనే కొని మీ శ్రవణముల నాగానముచే నింపి నిర్భరానందమును పొందుడు. దీని ధర రు. 2-0-0. విటలా అండు కంపెనీ, 90 ఆచారభృకవీధి, మద్రాస్.

చాటుపద్యమణిమంజరి

ద్వితీయ భాగము

ఆశేండ్లనుండి యభివృద్ధిశ్రమ చేసి యాంధ్రదేశ మన్నిభాగముల నుండియు రత్నములనంటి చాటుధారలను సంపాదించి జేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రథమభాగమున లేని యభివృద్ధిపద్యములుగలిగి యిది యధ్యతముగా నున్నది. వెల 1-6-0. గ్లెస్ పేపరు ప్రతి 1-10-0

మూన్నాళ్ల ముచ్చట

కృత్యమగు చిన్న పద్యప్రబంధము, ప్రభాకరశాస్త్రి గారు రచించినది పద్యము లమృతగుళికలనంటివి. కథ యింనాటి యాంధ్రదేశపుది. దీనితో నిండినది. వెల 0-6-0.

ఆగష్టు వెల ముగియులోగా, రెంటికిని ఆర్డరు పంపువారికి మూన్నాళ్ల ముచ్చటను రూ. 0-4-0 లకే పంపుదము.

అడ్రెసు:—మణిమంజరి మేనేజరు, (142) తిరువల్లి క్షేత్ర, మద్రాసు.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమిషబద్ధ కత్తులు. ప్రతిదినును వందలు ఖర్చు. (3785)

ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానివిలువ మీకే తెలియ గలదు. వెల రి-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు.

ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువధరలవి గాని కావలసిన యెడల తయారుచేయించి పంపవలెను. పోస్టేజి వగైరా వేరు. భారతవస్తుధనము - బెజవాడ.

ఇది చూచితిరా?

నిజము నమ్ముడు. అనభవమునకు వచ్చును

మీయొక్క జనకాల ఘడియలు, తేదీ, వారము, సంవత్సరము కాని జాతకము తేనియడల వయస్సు నామము పంపుడు సామదా మకఫలములు, ఆయుర్దాయము, కర్మతరంతాన ఋణములు దిద్దిత, భాగ్యము, వైదు, ఉద్యోగము, వగైరాలు వ్రాయుటకు రు 3-0-0, ఒక మహాదేశఫలములు వ్రాయుటకు రు 5-0-0, పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి,

నేడునూరు, అంబాజి పేటపోస్టు, గోవావలి జిల్లా

వృత్తాంతములు

ఈశ్వరేశ్వర గారు (ఎం. ఎల్. ఏ) ప్రజాస్వామ్యపత్రిక వర్తమానలో జేరి రనువార్త నిజముగాదు.

లక్ష్మీ విశ్వవిద్యాలయమువారు సర్ హోమ్స్ కు బట్టరు గారికి ఎల్. ఎల్. డి. బిరుదును నిచ్చెదరు.

ముస్తఫా కమల్ పాసాగారి విజయమునకు రంగూను లో 8 తేదీన ఖిలాఫతు కమిటీవారు మసీదులో ప్రార్థనలను జరిపెదరు.

పంచములు వారి కనభలను జరుపుకొనుటకు బెంగళూ పురపాలక సంఘమువారు 100 రూపముల ఎక్కువగాకుండ ఇచ్చుటకు నిశ్చయించిరి.

ఇవరు నివేదికములో జెప్పబడినటుల ఇండియా పైనిక రిజిస్ట్రేషన్లు ఉన్నవలన పునర్ నిర్మాణము జేయుటకు ఇండియా కార్యదర్శి అంగీకరించెనని తెలియుచున్నది.

బర్మాసంఘములవారి సాధారణ సభలో కలతలు జనించివి. 22, 26, 27 ఆగష్టున జరిగిన సభలు కాస్త్ర సభ్యులము, గావని కార్యనిర్వాహక సభవారు ప్రకటించిరి. వీరి ప్రకటనముల నే మంజూరు చేయవలయునని విధించిరి.

వైద్యము కార్యనిర్వాహక సభాధ్యక్షుడు సర్ ఆర్ ఇమాముగారు వదల్చుకొనిరి. రాజీనామాను వైద్యముగారు అంగీకరించిరి. ఇమాముగారు పాట్నాకు బయలుదేరి పోయిరి.

మాలే వలస రాయబారు సాక్ష్యమును 5 తేదీన పుచ్చుకొనవలసి యుండెను. కారణాంకితములచే 5 రోజుల వరకు ఆపుజేయబడినది. ఈ లాపుగ మాలే వలసకు సంబంధించిన ప్రత్యుత్తరము కలుగింపిరి.

టాన్ మహాలు హోటలు అధికారులు సమైక్యతైన పనిచేసి నిర్మిత్యముచేసి క్రొత్తవారిని పడుతుండు నియమించిరి. ప్రాతపనివారిలో కొంతమందికి మాత్రమే తిరుగ పనులు ఇయ్యబడెను.

మెట్రోపాలిటన్ జేసిన ఆర్థిక విభజనము ఆస్థాయ మనియు రాష్ట్రీయభివృద్ధి కేంద్రభివృద్ధివారికి గల ఆర్థిక సంబంధములను విచారించుటకు పంచాయతీ నొకదానిని నియమించ వలెననియు బొంబయ వర్తక సంఘమువారు ఇండియా కార్యదర్శిగారికి ఆక్షేపించుచు తంజింపిరి.

రిన్సునోటు రివిజనకమిటీవారు 5 తేదీన సమావేశమై చిత్తునివేదికమును అంగీకరించిరి. అందరును ఏకాభిప్రాయములై రిని తెలియుచున్నది. రిన్సునోటు రివిజన్ అనగా రైలులో సామానల కంపెనీ పరముజేసిపిదప నష్టపడిన ఆభివృద్ధిని రైల్వేవారు వహించవలసిన విషయము.

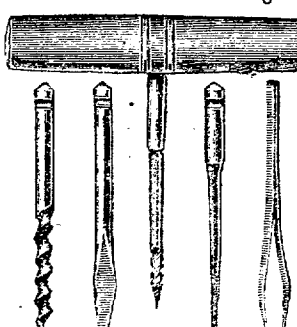
బారంగిపేటలో యం. వి. రామలింగంకెట్టిగారు కట్టించిన మాధవ ధర్మశాల ప్రారంభోత్సవము 2 తేదీన జరుపబడినది. 2 వేల మందికి అన్న దానము గావింపబడెను. జె. శ్రీనివాసరావు గారు ధర్మశాలను గురించి ఉపన్యసించిరి. మరునాడు బ్రాహ్మణులకు వైశ్యులకు తదితరకులములవారికి సంతకర్పణ జరుపబడెను.

బొంబయ క్రైస్తవ మతప్రచారక ప్రతినిధిసభవారు సోమవారమునాడు కే.ఎల్. జోషిగారి ఉధ్యత్తుతోకడ సమావేశమైరి. భారతదేశ క్రైస్తవులు వికాసదృష్టితోడను, సానుభూతితోడను ప్రగతిచరలెనని అధ్యక్షులు నుడివిరి. రాజకీయ అవలోకనమునకును, క్రైస్తవ అవలోకనమునకును విభేదము స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. మతప్రచారక సంఘమునకు సహాయముగ సహకార బృందములనుగూర్చి యుపన్యాసములు జరిగినవి.

మధ్యపరగణాలు

ఆర్థిక ప్రత్యమును ప్రవేశపెట్టినప్పటినుండి పరిస్థితులు లాభకరముగ లేనందున ఒక ఖర్చును తగ్గించినంత మాత్రాన లాభము భరి కాజాలదనియు కాసనసభవారు అదనపుపనును విధించవలసి యుండుననియు దీనివలన కోర్టుఫీజు స్థాంపులములు హెచ్చగుననియు కాసనసభ మండలియు లాభకరముగ నుండుననియు గవర్నరు కాసనసభ్యులతో జెప్పెను.

తక్కువధర ఒక నునుపైన మెటల్ కేసులోనున్నవి అందమైన జర్నల్ ఆయుధములు

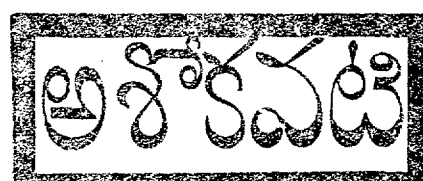

ఈ పటములో తెలుపబడిన కొరముట్లు అందజేసిన చాల ఉపయోగకరము. శేబులో యుముడును. చాల అందముగాను నునపుగాను యుండును. 1 కి ధర రూ 1-4-0 12 కి ధర రూ 12-0-0 144 కి ధర రూ 108-0-0 వి. పి. చార్జి వేలు.

Simplex Trading Co. Exporters & Importers G. T. MADRAS.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులగారి

రుతుశూలలను బోగొట్టుటకు నద్వితీయమైనది.

ఈ యాషధరాజముచే సత్సంతానముకలిగి సంతసిల్లుచున్నారు.

ఋతుశూల (ముట్టుకుట్టును) మాన్పును. ఋతురక్తములను జారిచేయును. శ్వేతరక్తకుసుగులను దూరముచేయును. గర్భాశ్రయవ్రణములను నార్పును. గర్భస్రావపతన దోషములను రానివ్వను. గర్భాశ్రయమునకు బలమునిచ్చును. రక్తోదోషములను నిర్మూలముచేయును. యోనికందములను నణగగొట్టును. తొంటికోపులకు హితము. సత్సంతానమునకు అమృతము పుట్టిది. ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము. బుడ్డి 1-కి 0-14 0. తంతి విలాసము:

“పండిట్” మద్రాసు. (1045) 41, ఆచారపుక్ వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

శివకవచము, కష్టవడువారికిది యాక గొప్ప ప్రసాదము

ఈ వృత్త నక్షత్రములచే గలుగు బాధలు, ధననష్టము, ప్రయత్నములు కృధాదుగుట, ప్రేమతోకయములందు ఆకాశం గము, మనోవిచారములు, వ్యాధులు మొదలగునవి పటాపంచలై పారిపోవునట్లు చేయుటయందు ప్రసిద్ధి చెందిన ఈతామ్రపుట సమానమైనదేదయును ఈ ప్రపంచమునందులేదు. అన్యము అమితముగా హెచ్చును. ఒక వారమురోజులలో అన్నియు రప్పక జయమగును జాతకములు వ్యత్యాసములేక ప్రాయబడును. ఒకసారి ఆర్థరయ్యచి చూడవలెను.

పండిది 1-కి ధర రూ 3, అష్టభాతు రూ 5. Pundit S Jyotirvid, Astrologer, 7/A Star Lane P O Calcutta

పుటల 180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతసౌఖ్యమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విధిని ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇరాముగా నీయుబడును. పోస్టుగార్మియ మేమే భరించి పంపెదము. వెంటనే ప్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ, ఆలంక నిగ్రహ బోధదాలయము.

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

నవరముబంగారముచే

తయారుచేయబడిన ఫర్మాకసి, క్లావ్ డైమన్, యెస్ చంద్ర, సాదాబాలామణి, మోహన్, కంకర, పార్సీ, బొంబయి, శకుంతల, రాజవతి, నర్మయిని మంగళూరు మొదలగు రకముల గాజులు అన్ని ప్రజలలోను స్థానులో సిద్ధముగానున్నవి. ఇవ్వములేనివో తీసుకొని వైకము వాపనీయబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, (1842) గురుస్వామి శెట్టి

నగల వర్తకులు వైద్యబాబుగొడ్డు, మదరాసు.

మేలయిన స్వతః కత్తికట్టలు - చాకులు

కప్పతాళములు.

ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రోత్సహింపుడు. వెంటనే ధరల క్యాటలాగును ప్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

బ్ల్యూ అండ్ లాక్ మెకర్నీ & Co

వైద్యపురం (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: “ఇండి స్టీ ము” వైద్యపురం

ముఖ్యగవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తీయవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశిపట్టణములో నుండు, ‘దుర్గా పెడికల్ హాలు’ వారిచ్చిన స్పెషల్ ఆస్ట్రోక్యూర్ అను దివ్యవృద్ధిమను సేవించుటచేతనే నేను ఇప్పడు సదరు వ్యాధిలేక సౌఖ్యముగా నున్నాను.

జెంగుగూరు 4-8-20 } ఆర్. ఎన్. చట్టె

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2113-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోద్వక్త సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టపేక భూమి విచిత్రవిచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుల మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శిశువుల సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన కైలిని ప్రాయుబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజర్ జేయగౌరవ గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడు పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

రెండు కుటుంబరత్నములు

ఆయుర్వేద విద్యార్థి బి. వి. పంజీతులు, పంజవీగూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

జాతకము

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం చరకు ముందు జరుగజోస్తా
ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు విశ
రమగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0లు ఆగును.
వీనికి జన్మరక్షత్రము గాని, జన్మశాశ్వము గాని, మాకు వంపి
దాదు.

రెండవభాగము ఇది 300. పేజీలు

ఈ గ్రంథము నచ్చదియెవల తిరిగి సామ్యు వాచకును చేయుదుము.
ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధర్మాస్త్రము : 00000000
తిరిగి మాకు వ్రాసినయెవల కంటికి వ. పి. గా కంటెదము.
దీనివల పోనుభుక్తులు గాక యు 2—0—0 లు

అలస్యమైనచో పఠనం దొరకవు.

రత్నావళి వంశ కులాశ్రయి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా.)

సిద్ధమకరధ్వజ (బైషజ్యరత్నావళి 920. పుట)

సీ : స్వేచ్ఛావ్యవహారమునకుఁ జరగఁబడినదివలననే మేధాయుగః కాలంబివనః కామోద్భవకృష్టమౌజ్జ్॥
 బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. కరణమునకు కాలంబివనమును, హేమ్యుగ ధాతుప్రసృజితేన కామోద్భవకృష్టమౌజ్జ్
 మను. అతిమూర్తియు, మేధు, సుఖిలోకములు, మొదలగు ధాతుత్వముకరణములగు వ్యాధులలో హేమ్యుగ సుఖ
 కరణము. ఉపయోగించుచున్నదానను మందులో బంధువును. తేల 25 మాత్రలు రూ 5-0-

ఆంధ్రప్రదేశ్ షార్క్స్ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హరిన్‌కోడు మాంటుకోడు, మద్రాసు.

నిరర్థమైన తియ్యబట్టెయబట్టిన కాస్త్రీయవౌషధములకు పుట్టినిల్లు. కాగ్గటలాగు ఈ విధముగా పంపబడును.

మోసపుసుందుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇదేమో స్వయంగా చేయుచుండుట వలనను

మోసపోకుండు.

ప్రాంతాలు:— { (1) 149, హైరోస్టు తిరువళ్ళిక్కేణి మద్రాసు,
(2) హైరోస్టు, తిరువతి,
(3) 405, లంగ శాలవీధి, మద్రాసు.

కీలోగ్రాము పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెప్పవురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు

ప్రధాన చాక్లరును, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ విద్యార్థులకు శీలురుగాను నుండు

ఆయుర్వేదభూషణం పండిత యం.దొరైస్వామి అయ్యంగార్,

A. K. A. C. ವಾರಿ

(964-3497)

అయ్యప్ప రసాయనమ్ బలవర్ధకఘ్న
దివ్యౌషధము

ఆయుష్వము, రక్తకోశము, విజగ్రము, హృదయము, బల్యము, వృష్యము, మేధ్యము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక “ఆయుష్వ రసాయనమునకు” కలుగునుక పాండురోగము, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాదము, హృదయరోగములు, తుయరోగము, ధాతుశుష్కము, ఉష్ణాదము, కులబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధులు నివృత్తియగును. శ్రీలీలా గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వ రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ సేవించిన తల్లిని గర్భమునకున్న చాలబలము కలుగును. ధాతుశుష్కత కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు అహారములతో ఇవ్వటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఆయుష్వధృక్ కము. చర్మ రోగములను హరించును. పెగవ్యాధులను ఇత్యేవు తమ జీవధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. పేజీ 1-3 2-10

ఆర్కశాపదశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, పేజేరి, మదరాస్.

ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మగారి

కుమారు సర్వేశం తాలూకు మేడ

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అమ్మలారా !

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ 148 వ కలెక్షనకు సంబంధించి 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యాకర్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలెక్షన్ తేదీ పత్రికలలో ప్రచురపరచి యెలావడపట్టుములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయబడును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యధిష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచితరుణము. త్వరపడుదు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత కష్టపూరితపడిన లాభములేను. లాటరీ చీట్ల ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమయిన తదివేగున్నవి. విక్రయములన్ని కోరువారు మా యెడలపట్టుకొని నేరుగా నాకు వాసిగాని కొలునుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల నమూనా ఆయెక్కు సొమ్ము కృష్ణాజిల్లా యేలూరు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివు బ్యాంక్ లోని నుంచబడును.

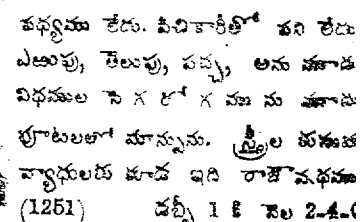
2. ప్రక్రి. గామమునందును మంచి రేపంట్లు కాకు
య్యను. మంచి కవి నాను ఇయ్యబడును. వివరములు కోరవలె
య్యాకింది సంతకము చేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి
గాని తెలుసుకోవవచ్చును. (189)

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రమ్యము స్పష్టముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లా చొప్పున మళ్ళీ ఆదరు చేసి: యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టిపాల్ కు పంపించుదును.”

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశ్వరం,
కృష్ణాజిల్లా. }
1-7-1922. } పుత్ర హక్కు, వారసులు.

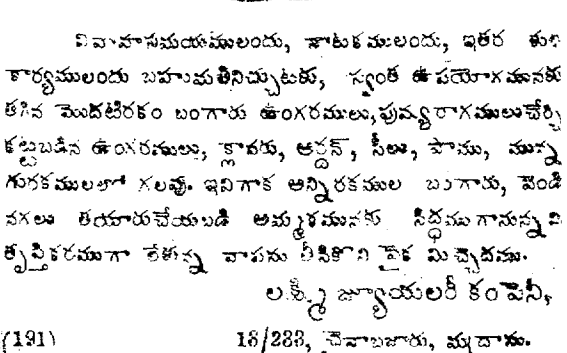
పరిచయ చందనము

గనేరియా అను పేరుతో గమనము పుట్టినది

గంధర్వ ఘోషాని, రామవరం (గోదావరిజిల్లా.)

ఉంగరములు

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమునను దిగ్విలితమయ్యగలదము. ఇది చూచుకొనుటకు చాలితము, పుట్టిక తేడి, సమశ్రము, మొదలగు నవి అవసరములేదు. నులభమైన తెనుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప గుర్తిపేటలులను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ కలెక్టర్ గారగు ఆఫీ సారాయణరావు. ప. నులు 10. పి. బి. ఎల్, నా గిల్లు వ్రాసిరి: "రూ.ల దానిని తెలిసికొని నేను చాలాకొ యా భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషముకలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకమును కలగించాడు యాదగిరినవీరు నానాకు: నానుటల మును

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము,
వోడవరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.